

همکاری تعلیم و تربیه بین المللی وزارت معارف و ساینس جاپان سال تعلیمی
2005

موضوع

ریسرچ و تحقیقات در ارتباط با توسعه و انکشاف نمونه همکاریهای تربیوی
در رشته تعلیم و تربیه اطفال معلول در ممالک روبه انکشاف

وسایل و مواد درسی برای تعلیم و تربیه اطفال معلول. جلد دوم

تألیف: یسوهیرو متسوزکی (Yasuhiro Matsuzaki)

انتخاب کننده مطالب: نکته هیدی او Hideo Nakata

نماینده مرکز تحقیقاتی همکاریهای بین المللی برای انکشاف و توسعه تعلیم و تربیه
مربوط یونیورسیتی تسوکوبا

فهرست مندرجات

رهنمائی و مشوره در مورد شمولیت به مکتب

- 1 مواظبت قبل از شمولیت
- (1) معاینات قبل از شمولیت
- (2) رهنمائی قبل از شمولیت
- 2 مشوره در مورد تعلیم و تربیه دوره طفولیت (شیرخواره گی)
- (1) مشوره در مورد تعلیم و تربیه
- (2) مواظبت از والدین اطفال معلول

II تدریس (رهنمائی)

1 تشکیل اهداف

- (1) تنظیم دوره تعلیم و تربیه
- (2) مثالی از طرز ساختن پلان رهنمائی یکساله
- (3) مثالی از طرز ساختن پلان رهنمائی انفرادی
- (4) مثالی از پروگرام هفته وار
- (5) ساختن پلان تدریس و رهنمائی
- (6) طریقه درک وضع و شرایط
- 2 وضعیت و شرایط رهنمائی
- (1) تقسیم اوقات بخش ابتدائیه و جریان یکروزه (در قسمت اصول صنفی)
- (2) تقسیم اوقات بخش دوره عالی و جریان یکروزه (در قسمت معلمین مسلکی)
- (3) نگران صنف و تدریس گروهی
- (4) میتنگ صبحانه
- (5) مشاهده و بررسی صحت
- (6) رهنمائی مضامین درسی
- (1) رهنمائی مضامین درسی برای اطفال معلول
- (2) رهنمائی مضامین حساب و ریاضی (برای مکتب نابینایان)
- (3) رهنمائی مضمون لسان (برای مکاتب ناشنوایان)
- (4) رهنمائی مضمون سپورت و آببازی (برای مکاتب معلولینیکه از قسمت کمر فلج اند)
- (5) رهنمائی در مکاتب معلولینیکه عقب ماندگی ذهنی دارند
- (7) فعالیت های خود کفائی
- (1) فعالیت های خودکفائی برای مکاتب نابینایان
- (2) فعالیت های خودکفائی برای مکاتب ناشنوایان
- (3) فعالیت های خودکفائی برای مکاتب معلولین مفلوج
- (8) فعالیت های مخصوص و برگزاری های مکتب
- (1) مراسم تشریفاتی
- (2) جشن ورزشی
- (3) سیر علمی (مسافرت) . مسافرت چند روزه
- (9) کارآموزی
- (10) رهنمائی در مورد غذای مکتب
- 3 ارزیابی
- (1) در مورد ارزیابی
- (2) امتحانات سمستری
- (3) اطلاعاتنامه
- (4) مجموعه ریکارد رهنمائی
- 4 مواد و وسایل درسی

(1) کتب درسی

(2) مواد و وسایل درسی

5 رهنمائی در مورد اطفال و شاگردان خودگرا

I مشوره ورهنمائی درمورد شمولیت به مکتب

1 مواظبت قبل از شمولیت

(1) معاینات قبل از شمولیت

در چپان، قبل از شمولیت به مکتب بصورت عموم معاینات صحتی در مراکز بیمه های صحتی در سرتاسر مملکت صورت میگیرد. این معاینات شامل دوبار تاسن یک سالگی، یکبار در سن یک و نیم سالگی و سن سه سالگی میباشد. معاینات فوق الذکر را بنام معاینات دوره (شیرخوارگی) یاد میکنند. وقتی طفل به سن 6 میرسد معاینات صحتی قبل از شمولیت به مکتب بطور عموم صورت میگیرد. این دوره را که طفل از مرحله شیرخوارگی خارج و شامل مرحله انکشاف میگردد بنام مرحله تحول یاد میکنند. بر علاوه این معاینات همگانی، طفل بعد از ولادت در همان شفاخانه ولادی بصورت عموم معاینات را تکمیل میکند. از جمله معاینات طفل نو تولد یکی هم (AABR=automated auditory brainstorn response) است که در سرتاسر مملکت صورت میگیرد. وقتی طفل هنوز در بطن مادر است، اگر مادر حامله بمرض سرخکان دچار گردد، ویا به مشکل ولادت میکند خطر بدنیا آمدن طفل نارس و ناسالم خیلی قوی است. در چنین حالت داکتران طفل را تحت معاینات متداوم و پیگیر قرار میدهد.

در اثر برگزاری معاینات تا سن 6 سالگی، والدین از وضع صحتی طفل خویش آگاهی پیدا نموده و در صورت ضرورت میتوانند که با مجربین و متخصصین مشوره نمایند. همچنان در اثر این معاینات میتوان از وقوع امراض جلوگیری ویا در مرحله ابتدائی امراض از آن مواظبت بعمل آید. بر علاوه، مادران جوان و کم تجربه که در قسمت نگهداری طفل معلومات کافی ندارند، در اثر مشوره با متخصصین از تشویش و ناراحتی نجات پیداکنند.

تشخیص و دریافت معلولیت در اطفال اکثراً در اثر این معاینات صورت میگیرد. که در قسمت رفع معلولیت و نگهداری از آن در مرحله ابتدائی میتوان اقدام کرد. از طرف دیگر، متاسفانه مشکلی که در اثر تشخیص بمیان میآید اینست که تشخیص در سنی صورت میگیرد که طفل هنوز در مرحله شیرین و دوست داشتنی قرار دارد، بعضی از مادران علاقه و محبت شان نسبت به اطفال معیوبشان کمتر میگردد.

گرچه محتویات و طرز معاینات نظر به منطقه کمی فرق هم میکند اما بصورت عموم اکثراً در مراکز صحتی و بیمه ها برگزار میگردد. این معاینات هم بشکل دستجمعی و انفرادی صورت میگیرد. معاینات دستجمعی آنست که برای اطفالیکه در عین سال و ماه تولد شده اند از طرف مراجعه مربوطه اطلاع داده شده و در عین زمان همه برای معاینات حاضر میشوند. داکترانیکه در این معاینات حصه میگیرند عبارتند از داکتر اطفال، داکتر حفظ الصحه، داکتر تغذیه، کونسلر روانی، داکتر دندان و غیره، که بصورت دستجمعی حصه میگیرند اجرا میگردد. اگر کدام مشکلی در اطفال از نگاه صحتی موجود باشد درمورد آن تدابیر لازمه گرفته میشود. معاینات انفرادی در وقت معین بصورت انفرادی صورت میگیرد. یکی از مشخصات خوب معاینات انفرادی اینست که بشمول موضوعات و مشکلات فامیلی در مدت طولانیتر صورت میگیرد. محتویات معاینات بصورت عموم قرار ذیل است:

1 معایناتیکه تا قبل از شمولیت بمکتب صورت میگیرد.

محتویات معاینات	موعد معاینات
معاینه حس شنوایی	طفل نوزاد
وضع شیرخوردن، وزن، قطر سر، عکس العمل در مقابل صدا و روشنائی	طفل یک ماهه
اندازه قد، قطر سر، دور سینه، معاینات قلب، عکس العمل در مقابل صدای انسان و غیره.	طفل 3، 4 ماهه
اندازه گرفتن قد ووزن، واکسن دی پی تی DPT، انکشاف روانی. بطور مثال، یک پارچه را بروی طفل میاندازند که آیا طفل میتواند آنرا از رویش بردارد یا نه.	طفل 6، 7 ماهه

طفل 9، 10 ماهه

اندازه گرفتن قد و وزن، بجانب مقابل نگاه میکنند یا نه، طرز نشستن فراشوتی و آن اینست که اگر طفل تیله داده شود آیا تعادل خود را حفظ کرده میتواند یا نه.

طفل یک و نیم ساله

وزن و قد، معاینات داکتر داخله، اشیای نام گرفته را نشان دادن، عکس العمل در مقابل جملات و کلمات، راه رفتن، معاینات شنوایی، لوچی یا قیچی چشم.

طفل سه ساله

قد، معاینات داخله، توانائی شنیدن و دیدن، انکشاف روانی، انکشاف زبانی، انکشاف اجتماعی، آداب معاشرت.

(2) رهنمائی در مورد قیل از شمولیت

در جاپان وقتی در معاینات قبل از شمولیت به مکتب، تشخیص گردید که طفل معلول است، از همان مرحله اول در مراکز مخصوص تربیتی که از طفل کمتر از یکساله الی 3 ساله را تحت مراقبت و تعلیم و تربیه قرار میدهند (این نوع اطفال باید در بین اجتماع بزرگ گردند)، تأسیساتیکه طفل با همراهی مادر رفت و آمد کرده میتواند، کودکانهای مکاتب مخصوص، شیرخوارگاه ها و غیره تحت مراقبت و تعلیم و تربیه گرفته میشوند.

در مراکزیکه طفل کمتر از سن یک ساله گی تا 3 ساله گی را میپذیرند، تحت قوانین رفاه و بهداشتی، اطفالی که از قسمت کمر فلج اند بصورت عمده، اطفال دارای معلولیت جسمی، و روانی را از همان مرحله تشخیص تحت نظر و مراقبت میگیرند. در تأسیساتیکه مادر و طفل در آن اشتراک میکنند، جائیست که اطفال با هر نوع معلولیت را میپذیرند. این معلولیت ها عبارتند از، عقب ماندگی ذهنی، بینائی، شنوائی، خودگرائی، امراض قلبی و غیره.

این مراکز و تأسیسات توسط ولایات و تحت مقررات رفاه و بهداشتی اداره میگردد. در مکاتب نابینایان و ناشنوایان از زمانیکه هنوز طفل به یک سالگی نرسیده میتواند مشوره بگیرند. وقتی طفل 3 ساله میگردد شامل کودکان مکتب گردیده و تحت تعلیم و تربیه قرار داده میشوند. در مکاتب معلولین نیز بخش کودکان دارند ولی تعداد آن کم است. در چنین کودکانها بیشتر از اطفالیکه عقب ماندگی ذهنی دارند مراقبت بعمل میآید.

(Matsumoto Sueo)

2 مشاوره در مورد تعلیم و تربیه اطفال در دوره شیرخوارگی

(1) مشاوره تعلیم و تربیه

هدف از مشاوره تعلیم و تربیه در دوره شیرخوارگی

(1) کمک در قسمت انکشاف جسمی طفل معلول

(2) استحکام ارتباط و اعتماد بین مادر و طفل معلول

(3) کمک و همکاری با والدین طفل معلول

(4) ارتباط قایل کردن با تأسیسات طبی

(5) مشوره معقول در قسمت شمولیت به مکتب و عملی ساختن آن و غیره.

مشوره دادن برای والدین اطفالیکه از نگاه بینائی و شنوائی معلول اند خیلی مهم است. چون این نوع والدین به تنهایی تصمیم گرفته نمیتوانند که آیا اطفال خود را که در سن 3 قرار دارند به کودکان شیرخوارگاه عادی بفرستند و یا کودکان شیرخوارگاه مکاتب ناشنوایان و نابینایان. والدین از این نگاه در وضع ناراحتی بسر میبرند. از این سبب اولاً بهتر است که اندازه معلولیت تعیین گردیده و بعداً توجه به وضع و شرایط فامیل و منطقه، بهتر است که تصمیم گرفته شود.

(2) مراقبت از والدین اطفال معلول

در سازمانهایی که قبل از شمولیت اطفال به مکتب به والدین مشوره میدهند، جایست که والدین بار اول همدیگر میبینند.

این ملاقات بار اول خیلی پر معنی و مهم است، چون به والدین زمینه ان مساعد میگردد که در آینده همدیگر را ملاقات نموده و ارتباطات قوی بسازند. در اثر این ارتباطات از وضع روانی و مشکلات همدیگر و مشکلات اطفال همدیگر با خبرو از مشوره همدیگر مستفید میگرددند، مخصوصاً والدینی که اطفالشان دارای معلولیت مشابه اند.

در کودکانهای مکاتب معلولین نابینا و ناشنوا والدین بعد از غذای چاشت با هم گردآمده و به مشکلاتیکه مواجه اند با همدیگر صحبت و مشوره مینمایند. مسئولین کودکانها سعی دارند تا چنین شرایط را برای والدین مهیا سازند.

اندازه انکشاف هر طفل مخصوصاً از دوره یکساله گی الی 3 ساله گی متغیر است. اندازه معلولیت بالای انکشاف طفل نیز تأثیر بزرگی دارد. در ارتباط با این امر پریشانی و تشویش والدین مخصوصاً مادران نیز فرق میکند. از همان مرحله اولیکه معلولیت طفل تشخیص میگردد، مادر در قسمت تربیه طفلش در حالت اضطراب و نگرانی بسر میبرد. مشوره و رهنمائی درین قسمت موضوع خیلی پر معنی و عمده بشمار میآید. ازین نگاه انکشاف هر طفل را در نظر گرفته و رهنمائی لازمه صورت میگیرد. محتویات کمک و همکاری اینست که نه تنهابه دردو رنج مادر بلکه پدر، مادرکلان و پدرکلان، خواهر و برادر و همه اعضای فامیل که ازین ناحیه رنج میبرند گوش داده و برایشان مشوره داده شود. درین مورد برای پدران، پدرکلانها، مادرکلانها، خواهران و برادران جلسات دایر گردیده و لکچر داده میشود. همچنان در مورد معلولیت معلومات و اطلاعات زیادی در اختیار اعضای خانواده گذاشته شده تا آنها درد و رنج مادر را بهتر درک نموده وبا آنها بیشتر همکاری و همدردی نمایند.

II تدریس (رهنمائی)

1 تشکیل اهداف

درین بخش در مورد شیوه درک وضع تنظیم دوره تعلیم و تربیه ، پلان تدریس و رهنمائی یکساله، پلان رهنمائی انفرادی، پلان هفته وار، پروگرام رهنمائی و غیره بحث میکنیم. در ذیل ارتباطات بین موضوعات فوق را نشان میدهد.

. مرکز، ولایات. شهرها. شهرکها. دهات (رهنما) . مکتب (معلم)	پلان دوره تعلیم و تربیه . تنظیم و ترتیب پلان دوره تعلیم و تربیه * هدف تعلیم و تربیه در مکاتب * محتویات تدریس، ساعات تدریس	شرایط واقعی
. مکتب (معلم)	پلان تدریس و رهنمائی . پلان تدریس سالانه * یونت تدریس ماهوار. ترتیب موضوع درسی * محتویات تدریس، مواد درسی، تعداد ساعات . پلان تدریس انفرادی . پلان هفته وار	
. معلم	تدریس . پلان تدریس و آموزش * اهداف موضوع درسی انفرادی . هدف هر ساعت درسی * جریان تدریس. نفوذ و تأثیر	

(1) تنظیم و ترتیب پلان دوره تعلیم و تربیه

① مفهوم دوره تعلیم و تربیه

نظر به رهنمای تدریس تنظیم دوره تعلیم و تربیه عبارت ازینست که ساعات درسی باید طوری تنظیم گردد که انکشاف جسمی، روانی و ذهنی طفل و شاگرد را که از جمله اهداف مکتب است در نظر بگیرد. در ارتباط با این امر ساعات درسی رامیتوان در 3 موضوع { اهداف تعلیم و تربیه } { محتویات تدریس و رهنمائی } و { ساعات درسی } خلاصه کرد. ازین سبب تنظیم دوره تعلیم و تربیه بر علاوه پیشبرد تعلیم و تربیه در مکتب، شاخص بسیار مهم و عمده پلان تعلیم و تربیه بشمار میآید.

② طرز تفکر در مورد تنظیم اساسی دوره تعلیم و تربیه

در طول وقت، نظر به تغییرات محیط اجتماعی، زندگی شاگردان، وضعیت اجتماع و منطقه و احتیاجات والدین همه یکجا تغییر نموده، پلانهای تعلیم و تربیه هر مکتب نیز تغیر میکنند. ازین سبب، با در نظر داشت مسایل فوق، آیده و وضع اساسی هر مکتب باید در هر سال آشکار و واضح گردد. با در نظر داشت تغییرات اجتماع، منطقه و مکتب باید در اهداف تعلیم و تربیه مکتب بصورت کلی، و اهداف تعلیم و تربیه بخشهای مختلف مکتب اصلاحات و تجدید نظر بمیان آید. این تغییرات باید در { پلان }، { اجرا } و { ارزیابی } مکتب صورت گیرد.

③ فقرات دوره تعلیم و تربیه و نظم و ترتیب آن

دوره تعلیم و تربیه عبارتست از { اهداف تعلیم و تربیه }، { محتویات رهنمائی }، { ساعات درسی } و { آموزش همگانی }.

موضوعات تعلیم و تربیه یکی از مکاتب

I آیده تعلیم و تربیه این مکتب

2 هدف تعلیم و تربیه

3 خط مشی اساسی

4 هدف تعلیم و تربیه بخشهای مختلف

II مندرجات دوره تعلیم و تربیه

1 مسیر اساسی تنظیم دوره تعلیم و تربیه

2 ترتیب دوره تعلیم و تربیه

3 تقسیم اوقات هر دیپارتمنت

III بخش ابتدائیه

IV بخش متوسطه

V بخش دوره عالی

(وجه مشترک)

1 تعداد ساعات درسی

2 پلان رهنمائی در مورد مورالوژی

* در صورت تدریس نکردن ساعت مورالوژی حذف گردد.

3 پلان رهنمائی در مورد فعالیت های مخصوص

* فعالیت های صنفی، فعالیت های شاگردان و برگزاریهای مکتب

4 پلان رهنمائی در مورد فعالیتهای خودکفائی

5 پلان رهنمائی در ارتباط با ساعات آموزش همگانی

6 پلان رهنمائی در ارتباط با تمرین در قسمت کار های صنعتی و غیره

در قسمت نظم و ترتیب دوره تعلیم و تربیه کدام مقرره خاصی وجود ندارد. تحت رهبری مدیر مکتب، با در نظر داشت شرایط مکتب ترتیب و تنظیم میگردد.

نکاتی که باید در مورد تنظیم و ترتیب دوره تعلیم و تربیه در نظر گرفت قرار دیل است:

A. در مقابل تنظیم دوره تعلیم و تربیه باید خط مشی اساسی مکتب واضع و آشکار گردد.

. درک مفاهیم دوره تعلیم و تربیه، طرز تفکر اساسی قوانین اصول تنظیم از طرف تمام منسوبین مکتب

. درک کردن ترتیب و تنظیم مندرجات محتویات و غیره توسط همه منسوبین مکتب.

. بررسی برنامه و سازمان ها بمنظور تنظیم.

B. تعیین کردن تشکیلات و برنامه مشخص برای تنظیم دوره تعلیم و تربیه

. مشخص ساختن وظایف و مسوولیت تشکیلات و سازمانهای مربوط به تنظیم.
 . مشخص ساختن تقسیم اوقات کار تنظیم و تشکیل.
 C. تحقیق و ریسرچ قبل از تنظیم دوره تعلیم و تربیه
 . درک و مطالعه {کتاب رهنما} که از طرف بورد تعلیمی و به اساس ستندرد و معیار مملکت ساخته شده است.
 . در مرحله ابتدائی خصوصیات معلولیت شاگردان را مطالعه و دریافت نموده و بادر نظر داشت نظریات والدین و اجتماع و مسایل و موضوعات مکتب واضح و آشکار ساخته میشود.
 D. تعیین موضوعاتی که اساس تنظیم دوره تعلیم و تربیه و اهداف تعلیم و تربیه مکتب را تشکیل میدهد
 . اهداف و مسایل تعلیم و تربیه مکتب را مورد مطالعه قرار داده ، در صورت ضرورت اهداف سابقه را اصلاح و تغییر میدهند. اهداف تعلیم و تربیه مکتب T در بخش اطفالیکه عقب ماندگی ذهنی دارند قرار ذیل است

{ اهداف تعلیم و تربیه مکتب T }

1. پرورش احساسات نیک و غنی، و عادت دادن با مراعات کردن صحت و امنیت.
2. آموزش مراعات کردن آداب معاشرت زندگی
3. مراعات کردن مقررات زندگی گروهی.
4. درک دانش اساسی لفظی و بلند بردن سطح استعداد لسانی
5. آموختن شمار و کسب دانش پولی در مورد زندگی روزمره و استفاده از آن در زندگی روزمره
6. لذت بردن از کار کردن ، آموختن فن و دانش اساسی ضروری در مورد کار و وظیفه
7. خودفکر و تصمیم گیرنده و دارای رفتار و سلوک مستقل و آزاد بار آمدن.

E. تنظیم دوره تعلیم و تربیه

بررسی محتویات رهنمائی بمنظور رسیدن به اهداف تعلیم و تربیه مکتب. بر علاوه در مکاتب معلولین عقب ماندگی ذهنی، محتویات اهداف مضامین ضرورت به تنظیم دوباره داشته و نظر به { میتود رهنمائی } آنرا ترتیب میدهند. (مأخذ از { II - 2- مضامین معلولیت ذهنی })
 . ساعات درسی در مکاتب معلولین باید با ساعات درسی مکاتب معمولی (مکاتب ابتدائیه و متوسطه) یکسان باشد، اما در موقع تدریس باید وضع شاگرد در نظر گرفته شده و وقت ان تعیین گردد.

(2) مثالی از طرز ساختن پلان تدریس و رهنمائی یکساله

پلان رهنمائی عبارت از پلان مشخص دوره تعلیم و تربیه میباشد. پلان رهنمائی همان پلان مشخصی است که اهداف و محتویات رهنمائی، ترتیب و طریقه رهنمائی، استفاده مواد درسی و ساعات رهنمائی همه بصورت مشخص در هر مضمون، فعالیت های خودکفائی، فعالیت های مخصوص، مورالوژی و آموزش همگانی در هر سال تعلیمی و هر صنف درسی، گروه شاگردان ممتاز و گروه آموزشی تعیین شده باشد.

پلان رهنمائی را میتوان که از پلان رهنمائی یکساله الی پلان رهنمائی هر سمستر، هر ماه، هر هفته و یا هر یونت، و هر موضوع ترتیب داد.

در ساختن پلان رهنمائی سالانه {درک وضعیت} و {تعیین اهداف} ضروری میباشد. در ساختن { پلان رهنمائی سالانه } بصورت عموم یونت های حیاتی، مواد تدریس و در نظر داشت خصوصیات انفرادی ضرور است. در قسمت مکاتب معلولین ذهنی این موضوع خیلی مفصل تشریح داده شده است.

ترتیب اساسی تا مرحله ساختن پلان رهنمائی یکساله

○ درک وضعیت و شرایط

. وضعیت زندگی در مکتب
 رسیدن
 درک اینکه آیا میتود رهنمائی و مضمون به هدف

یا نه.

. وضعیت زندگی در خانه

درک تغییراتی که در احساسات شاگردان رخ داده است.
بدست آوردن اطلاعات درمورد وضعیت شاگردان از
روی برنامه خانگی. درک محتوایی که باید تغییر کند.

○ تعیین اهداف

بررسی و مطالعه اهداف سالانه.
انتخاب محتویات رهنمائی اتخاذ شده در میتود رهنمائی

○ اکمال پلان رهنمائی سالانه

. بررسی میتود تدریس
بررسی قرار
بالآخره گروپیکه توانست پیشقدم گردد مورد
میگیرد.

. تهیه و ترتیب یونت و مواددرسی سالانه

نظر به میتود تدریس یونت ها و موضوع ترتیب داده
میشود.

. محتویات رهنمائی مخصوص، باتوجه
به میتود .

بررسی میتود یا محتویات مخصوص (بصورت عمده
فعالیت های آموزشی).

① ترتیب یونت . موضوع سالانه

A. تصدیق هر مینود رهنمائی

برای اینکه در شروع هر سال تعلیمی رهنمائی درست صورت بگیرد، پلان رهنمائی سالانه در سال
قبل آن ترتیب داده شود. بصورت عموم پلان دوره تعلیم و تربیه را در طول سمسٹر دوم و پلان رهنمائی
سالانه را در سمسٹر سوم تکمیل نمایند.

موضوع عمده اینست که درمورد ساختن پلان رهنمائی سالانه باید وضعیت شاگردان در نظر گرفته
شود. وضعیت شاگردان نه تنها در مکتب بلکه درخانه نیز مورد بررسی قرار داده شود. درین مورد باید
با اولیای شاگردان در تماس شده ، توقعات و نوع کمکی که آنها ضرورت دارند در نظر گرفته شود.
وضعیت شاگردان از روی اطلاعات معمولی، پلان رهنمائی مخصوص، مضامین مخصوص هر مکتب
تعیین میگردد. درین مرحله باید اهداف موضوعات مخصوص را تعیین نموده و محتویات عمده را
مشخص ساخت.

درذیل مثالی از اهداف مضمون ریاضی یکی از شاگردان صنف 8 را در نظر میگیریم.
(مثال)

. درک وقت (ساعت و دقیقه) از روی ساعت.

. دانستن و ترتیب دادن پول از یک الی هزار.

. شمار کردن سیت های اعداد 10 .

B . تشکیل گروپ در هر میتود رهنمائی

شرایط معلولیت در اطفالیکه معلولیت ذهنی دارند متغیر است. از همین سبب در قسمت مضامین لسان،
ریاضی و حساب شاگردان را نظر به سویه آنها به گروپها تقسیم میکنند. مضامین سپورت، موزیک را با
شاگردان همدوره و مضامین رسامی و کاردستی و غیره را با همصنفان خود میآموزند.

درمورد آموزش یونت های حیاتی و شغل و کار، شرایط انفرادی را در نظر گرفته، شاگردان را به
گروپها دسته بندی میکنند. اگر رهنمائی موضوعات مانند (میتنگ صبحانه)، (میتنگ خداحافظی) با
همصنفان، و (تبدیل کردن لباس) ، (استفاده از تشناب)، (آداب غذا) و غیره جداگانه صورت گیرد، تأثیر
آن بیشتر خواهد بود.

فعالیت های خودکفائی هم به رهنمائی مخصوص ضرورت دارد.

C. ترتیب مواد و یونت درسی

وقتی فهمیده شد که، میتود تدریس (تشکیل گروپ و غیره) که به اساس میتود رهنمائی ترتیب داده شده مؤفانه پیش میرود، نظر به استعداد های فردی میتوان محتویات رهنمائی و یونت و موضوعات را در طول سال ترتیب داد.

درین صورت باید موضوعات ذیل را در نظر گرفت.

. اینکه آیا خواسته های شاگرد و والدین را برآورده ساخته میتواند یا نه.

. آیا بین زندگی مکتب و خانه ارتباط موجود است یا نه. آیا انکشاف و تغییراتیکه بدر زندگی میخورد موجود است یا نه.

. آیا باعث برانگیختن ذوق و علاقه شاگرد میگردد یا نه.

. با شرایط منطقه زیست سازگار است یا نه.

. آیدر بین ارتباطات محتویات موضوعات و یونت های یکساله مشکلی احساس میگردد یا نه.

② تشکیل پلان رهنمائی سالانه که شامل محتویات، موضوعات و یونت های انفرادی میباشد.

وقتی پلان رهنمائی سالانه ترتیب داده شد به بررسی میتود و رهنمائی انفرادی میپردازیم.

همچنان در صورت ساختن پلان رهنمائی سال آینده، مسلک، تجربه و لیاقت معلم و انکشاف شاگرد در نظر گرفته میشود. از فشار و مصروفیت سمستر سوم کمتر ساخته شود. مکاتبی هم موجود است که (فعالیت های آموزشی اساسی) انفرادی سمستر دوم و سوم را مورد بررسی قرار داده و رهنمای اصلی سال تعلیمی آینده را در رخصتی تابستانی تکمیل میکنند. در مورد شاگردان صنوف اول که تشخیص و درک وضعیت آنها مشکل است این میتود خیلی مفید میباشد.

(3) مثالی از طرز ساختن پلان رهنمائی انفرادی

در اکثر مکاتب، پلان تدریس به اساس پلان رهنمائی سالانه پیش میرود. اما بادر نظر داشت تغییرات اجتماعی و مسایل روزمره ضرور است که (پلان رهنمائی انفرادی) مفصل تهیه گردد.

① ضرورت به (پلان رهنمائی انفرادی)

A. تعلیم و تربیه عالی مسلکی تعیین شده

در جاپان از سال 1988 به اینطرف تعداد اطفال روبه تقلیل گذاشته. همچنان تعلیم و تربیه هم از نگاه کمیت و کیفیت تغییر نموده است. در بخش تعلیم و تربیه معلولین هم به تعلیمات عالی و مسلکی توجه بعمل آمده است.

B. بلند رفتن علاقمندی و تقاضای والدین

تقلیل در تولد اطفال، ارتباطات انترنیتی و غیره باعث بلند رفتن توجه والدین به اولاد گردیده است. از همین سبب تقاضا در قسمت تعیین اهداف، محتویات و میتود تدریس نیز بلند میباشد. به اساس دلایل فوق ضرورت به یک پلان رهنمائی و میتودیکه مطابق به وضع جسمی و روحی اطفال قالب ریزی شده باشد احساس میگردد.

C. برای قایم کردن ارتباطات بهتر با ارگانهای مربوطه

از روی وضع تعلیم و تربیه معلولین میتوان آینده آنها را پیشبینی کرد. از همین سبب باید

نظر به تقاضای زمان پلانهای تعلیم و تربیه معلولین در نظر گرفته شده و رهنمائی های فردی صورت گیرد.

تا به حال سطح تعلیم و تربیه معلولین به پیمانهای والدین و آموزگار مشترک آدر آن سهیم باشند نرسیده بود. از جانبی هم والدین و اطفال با مراکز مخصوص تربیتی، تأسیسات مخصوص، کودکانهای مکاتب مخصوص، شیرخوارگاه و غیره در تماس بوده و مکاتب هم با ارگانهای مشورتی ارتباط دارند. در صورت ضرورت از نظریات متخصصین مستفید گردیده و به اصلاح و ریفورم پلان رهنمائی تعلیم و تربیه میپردازند.

در چنین شرایط وضع معلولیت شاگرد را در نظر گرفته، به تقاضا و مشوره والدین گوش داده تحت رهنمائی متخصصین تدابیر (پلان رهنمائی انفرادی) گرفته میشود.

② مندرجات (پلان رهنمائی انفرادی)

عناصر {پلان رهنمایی انفرادی} عبارت است از، {محتویات و وضع رهنمایی} {هدف رهنمایی} {میتود و تدبیر رهنمایی} و {وضعیت بعد از رهنمایی}. منتها با در نظر داشت عناصر فوق هر مکتب ابتکار و نوع آوری خودش را دربردارد.

③ ترتیب و تشکیل پلان درسی و نکات قابل توجه

در ذیل طرز ترتیب و نکات قابل توجه (پلان رهنمایی انفرادی) را مورد مطالعه قرار میدهیم.

A. اهداف طویل المدت و کوتاه مدت نظر به تقاضا و ضرورت والدین

. اهداف طویل المدت آنست که محتویات رهنمایی را به شکل تحریری به اساس تقاضای والدین و

اطلاعات ارگانهای مربوطه ترتیب میدهند.

. برای بهتر ساختن اهداف طویل المدت، اهداف کوتاه مدت را بررسی نموده از نکات مثبت و موفق

آن استفاده مینمایند.

B. ترتیب و تحریر محتویات رهنمایی و وضع آن

. انتخاب کردن نکات مفید محتویات رهنمایی.

* تا کدام اندازه به محتویات رهنمایی علاقمندی احساس میگردد.

* تا کدام اندازه محتویات قابل اجرا و نکات غیر اجرا موجود است.

* در کدام مواقع محتویات قابل اجرا و در کدام مواقع قابل اجرا نمیشود.

C. بررسی و تحریر (اهداف رهنمایی و موضوعات اصلی) مقصد رهنمایی

. با در نظر گرفتن نظریات و آیده های مشخص در مورد اینکه (چه چیز) (نظر به کدام رهنمایی)

(تا کدام اندازه)

قابل اجرا قرار گرفته میتواند).

D. بررسی تدابیر رهنمایی

. بررسی و تحریر نکات اساسی در ارتباط با نوع آوری در محیط آموزش، مواد درسی، ابتکار

در نوع کمک و رهنمایی و ابتکار در فعالیت های آموزشی و غیره.

E. ریفورم و نتیجه رهنمایی

. وضع آموزش اطفال را از نقطه نظر نکات مثبت (اهداف رهنمایی) در نظر گرفتن.

. در ارتباط با ریفورم و اصلاح باید علت همان نکاتیکه (به موفقیت نرسیده) و یا (قبل از توقع و

انتظار به موفقیت رسیده، در نظر گرفته شود.

در ترتیب دادن A الی E در صورت ضرورت بهتر است با والدین مشوره و صحبت نموده و بعد از

حاصل نمودن قناعت والدین ترتیب داده شود.

(4) طرز ترتیب دادن پلان هفته وار

① ضرورت به پلان هفته وار

بعد از آغاز سمستر اول، در قدم اول ضرورت به پلان تدریس هفته وار احساس میگردد.

② عناصر پلان هفته وار

در اثر داشتن پلان هفته وار معلم میتواند وضع تدریس همان هفته را درک نموده نظر به علاقه و

ضرورت شاگرد میتود تدریس خود

را ترتیب دهد. همچنان ریفورم پلان تدریس هفته آینده را پیشبینی کرده میتواند. از طرف دیگر خود شاگرد و

والدین از تقسیم اوقات و پروگرام اطلاع حاصل نموده، و پروگرام شخصی خویش را تنظیم کرده میتوانند.

عناصر ضروری برای پلان هفته وار قرار ذیل است:

● جدول پلان تدریس..... در تقسیم اوقات اصلی روزمره میتوان پلان تدریس هفته وار را شامل نمود.

وقت برگشت از مکتب..... در ج کردن و قتیکه مکتب تمام میشود و سرویس {بس} مکتب آماده

حرکت است.

آماده ساختن مواد لازم..... مواد ضروری که باید نظر به محتویات تدریس از طرف فامیل آماده

گردد.

محتویات آموزش..... والدین میتوانند نظر به هر ساعت درسی از اهداف و فعالیت های آموزشی

آن اطلاع حاصل نمایند.

اطلاعات..... درمورد وضع شاگرد به والدینش و در صورت امکان در مورد وضع همصنفان و دوستان اطفالشان اطلاع داده شود.

✱ موضوعات متفرقه..... در صورت امکان میتوان بعوض نوشته از نصب کردن عکس و غیره نیز استفاده کرد.

در بسیاری از مکاتب جدول پلان تدریس و وقت خلاصی مکتب را نظر به هر صنف و یا هر دوره جداگانه ترتیب میدهند.

(5) تهیه و ترتیب لایحه و پلان رهنمائی

① علت ضرورت به ساختن لایحه و پلان رهنمائی

همانطوریکه برای ساختن خانه و منزل نقشه و طرح و مواد ساختمانی لازم است، برای تدریس مؤفقا نه لایحه و پلان رهنمائی آموزشی (که ازین ببع د بنام پلان رهنمائی یاد میشود) ضرور میباشد. پلان رهنمائی، به اساس هر میتود رهنمائی تاموقع اکمال، مراحل زیادی را طی میکند. بطور مثال باید طرز تفکر معلم – هدف تدریس و غیره بصورت واضع در آن آشکار گردد. در موقع برگزاری ریسرچها {ریسرچ داخل مکتب، ریسرچ عامه، دیدن و مشاهده مکتب، دیدن از طرز تدریس معلم توسط والدین و غیره}، پلان تدریس به اشتراک کننده گان توضیع میگردد. در چنین حالت نه تنها هدف تدریس توسط خود معلم درک، بلکه وقتی اشتراک کننده گان آنرا میخواند، طرز تفکر معلم، هدف تدریس و ارتباط معلم و شاگرد را در آن درک کرده بتواند.

② طرز ترتیب پلان رهنمائی و نوشتن آن

برای شرح پلان رهنمائی و تدریس هر ساعت درسی و یونت درسی بصورت عموم دو طریقه موجود است. شیوه و روش نوشتن مخصوص ندارد، اما در بسیاری از مکاتب فورم مخصوص برای نوشتن پلان درسی دارند.

موضوع مهم در نوشتن پلان درسی اینست که جریان و ترتیب آن شامل عناصر ضروری بوده اهداف تدریس واضع باشد، و طوری ساخته شود که هر کسی که آنرا میخواند مفهومش را درک کرده بتواند. در موقع ریسرچ های عامه، وقتی که پلان درسی به اشتراک کننده ها توضیع میگردد، اگر فورم آن هر مرتبه تغیر کند برای درک آن وقت زیادی مصرف خواهد شد.

باید گفت که فورم پلان درسی در مکاتب ابتدائیه و مکاتب معلولین فرق دارد. در مکاتب معلولین باید سطح دانش و تجربه، قدرت درک، قدرت سپورت، علاقه و ذوق هر شاگرد در نظر گرفته شده و پلان رهنمائی انفرادی ساخته شود. با در نظر داشت [تغییرات فردی] شرایط و اهداف پلان رهنمائی انفرادی و میتود آن فرق میکنند.

③ ساختن پلان ساعت درسی

A. نوشتن اهداف

از طرز نوشتن هدف پلان درسی چند مثال در ذیل ذکر میکنیم.

(مثال 1) موضوع (یونت) تصور اینکه در اثر آموزش این موضوع (یونت) در وضع شاگرد چه تغیری رخ میدهد، حداقل [مواددرسی] و [تغیر در وضع] را بیان کند

(مواددرسی)

در وقت خریدن شی به قیمت 11 افغانی

در صورت نبودن یک افغانیگی قیمت اشیا را با استفاده از دو قطعه نوت 10 افغانیگی میپردازیم.

(تغیر در وضع)

(مثال 2) موضوع (یونت) بخاطری که تغیر در وضع شاگرد هدف نهائی است، و خود شاگرد باید قادر به انجام کاری شود. در بعضی اوقات در قسمت معلولینی که معلولیت سنگین دارند بکمک و رهنمائی معلم ضرورت دارند. در چنین حالت هدف تدریس [مواددرسی] و [کمک معلم] [تغیر در وضع] را مینویسند.

در وقت خریدن شی به قیمت 11 افغانی (مواددرسی) معلم پرداختن پول را کمک میکند [کمک]

در صورت نبودن یک افغانی پول را با استفاده از دو قطعه نوت 10 افغانی میپردازیم. (تغییر در وضع)

(مثال 3) بسیاری از معلولین عقب مانده گی ذهنی از موضوعات آموخته را در زندگی روزانه کار گرفته نمیتوانند. ازین سبب باید اطفال قادر ساخته شوند که از موضوعات آموخته در زندگی روزمره استفاده کرده بتوانند. درینصورت موضوع (یونت) در هدف آن [مواددرسی] [تفکر] و [تغییر در وضع] را بنویسند.

در وقت خریدن شی به قیمت 11 افغانی (مواددرسی) 10 افغانی نسبت به یک افغانی بزرگتر است. (تفکر) در صورت نبودن یک افغانی پول را با استفاده از دو قطعه نوت 10 افغانی میپردازیم. (تغییر در وضع)

B. جریان ساعت درسی

جریان تدریس نظر به وضع شاگرد و میتود تدریس فرق میکند. بطور عموم بترتیب ذیل است.

○ مرحله جلب و معرفی مسایل، علاقه، میل، توجه

* بررسی فعالیت هائیکه باعث جلب علاقه و توجه به آموزش میگردد.

. اشیا، فعالیت، موضوع مورد علاقه را شامل ساختن

. تهیه وسایل درسی و آماده گی صحنه تدریس

* بررسی ومطالعه در مورد فعالیت های مربوط به اهداف و موضوعات

. انتخاب از بین مواد ووسایل درسی تهیه شده.

. موضوعات درسی را آزمایش و اصلاح نمودن

* بررسی دورنمای تدریس

. تعیین نمودن (اندازه و فعالیت) محتویات آموزش

○ مرحله درک موضوع [نمیتواند] را قابل [توانستن] ساختن

* تدابیر فعالیت های ثابت

. محتویات موضوع را تجزیه و تحلیل نموده، مسایل را یک، یک بنوبت حل و فصل نمودن

. ازفعالیت آسان بطرف مشکل و بالآخره به هدف رسیدن

. تفکر در مورد حل و فصل موضوع

○ توسعه و پیشرفت ... [توانستن] را [خودش میتواند]، کاربرد و نوع آوری

* طرح فعالیت های ثابت

. تمرین و تکرار فعالیتها

* تدابیر برای انکشاف و عمل

. تغییر در فعالیت و محل تدریس

. فعالیت در صحنه واقعی

○ نتیجه... مرحله ارزیابی تدریس و خویشتن

* ارزیابی

. ارزیابی با گرفتن نوت و یادداشتها

. ارزیابی توسط همکاران

* توقع و پیش بینی تدریس آینده

. تکرار شرایط انکشاف کارهای هنری

. تصور و تخیل در مورد محتویات آموزشی

(6) طریقه درک وضع و شرایط

تاکنون در مورد ساختن دوره تعلیم و تربیه- ساختن پلان رهنمائی سالانه- ساختن پلان رهنمائی انفرادی- ساختن پلان تدریس هفته وار- ساختن پلان رهنمائی و غیره صحبت کردیم. موضوعیکه نباید در موقع ساختن پلانهای فوق الذکر فراموش کرد، درک وضعیت و شرایط شاگردان است. درک وضعیت و شرایط، طریقه های مختلف دارد که بصورت عموم به 4 دسته تقسیم میگردد که و عبارتند از:

(درک شرایط زندگی در مکتب)، (درک شرایط زندگی در خانه)، (درک شرایط زندگی در منطقه) و (درک شرایط و وضع زندگی از طرف ارگانهای مربوطه).

تا کنون مشوره و صحبتی که با والدین صورت گرفته، شکایت و نارضایتی های عده از والدین چنین نقل گردیده است. { با تغییر نگران صنف ، هر سال موضوعات تکراری را قصه میکنم } { هر سال تمرین و آموزش تکراری جریان دارد. } و غیره. بمنظور رفع شکایت و نارضایتی های والدین، اطلاعات در مورد وضعیت و شرایط ضروری را بدست آورده و برای سال آینده دوباره مرور و ترتیب داده شود.

① درک شرایط و وضعیت عمومی

{ نام شاگرد } { جنسیت } { نام والدین } { آدرس } { شماره تلفون } { آدرسیکه بتوان در موقع عاجل و اضطراری با آن تماس

گرفت } { تاریخ تولد } { سوابق فامیلی } { نام معلولیت (محل معاینه کننده) } { کتابچه مخصوص که سوابق معلولیت در آن درج است } { نتیجه معاینات در موقع دریافت معلولیت (از طرف ارگان معاینه کننده) } که همه این معلومات در موقع شمولیت و یا تبدیلی از مکتب ، توسط سوال و جواب بدست آورده میآید. عکس شاگرد نیز در آن نصب گردد. این معلومات بحیث معلومات عمومی در بین ریکارد و یا دوسیه انفرادی ترتیب داده شود، تا در موقع ضرورت مورد استفاده قرار گیرد.

② درک شرایط (زندگی در مکتب)

A. آداب اساسی زندگی

معلومات در مورد آداب اساسی زندگی مانند استفاده از تشناب، غذا خوردن، لباس پوشیدن، سلام علیکی و احوالپرسی، پاکی و نظافت، نظم و ترتیب، و غیره را میتوان از لابلای زندگی در مکتب بدست آورد. در موقع سیر و مسافرت علمی هم درک و آموزش آداب زندگی مهم است. درین قسمت باید در بین پروگرامهای رهنمائی چک لست ها ترتیب و معلومات بوقفه ها حاصل گردد. در چک لست ها نه تنها { میتوان } { نمیتواند } را، بلکه چه باید کرد که قادر بتوانستن گردد را در نظر گرفت. که این موضوع در مورد کمک های بعدی خیلی بدرد میخورد.

B. از نگاه آموزش

در مورد شرایط از نگاه آموزش، بر علاوه دانستن وضعیت و شرایط { فهم و دانش در مورد لسان } { فهم و دانش در مورد حساب و اعداد } { فهم دستور و سوال } { قدرت مشاهده، قدرت تصمیم، توانائی حافظه، توانائی عمل و انجام دادن کار }، در مورد شرایط آموزش، محتویات هر میتود رهنمائی و غیره چک لست تهیه و راجع به آن معلومات حاصل گردد.

C. وضعیت و شرایط ساعات آزاد

درک وضعیت ساعات آزاد و ساعات تفریح بسیار مهم است. باید دیده شود که اطفال در ساعات آزاد و ساعات تفریح چه کارهای را انجام میدهند، (به چه علاقه دارند) (با چه کسی همبازی اند). این موضوع در قسمت تهیه و انتخاب مواد و وسایل تدریس و دسته بندی شاگردان به گروپها کمک خواهد کرد.

D. وضعیت عمومی زندگی در مکتب

معلومات مربوط به { شرایط ارتباطات } { روابط شخصی، احساسات و عواطف، حواس، عمل } { قدرت جسمی، صحت، حرکت جسمی } { اعتماد، مسؤلیت، اراده } و غیره را میتوان بصورت عموم از زندگی در مکتب بدست آورد. درک احساسات از قبیل استقلال ارده، تمرکز فکری، شوق و علاقه [میتواند] و [نمیتواند] و غیره.

E. تفتیش و بررسی

تفتیش و بررسی نظر به اهداف آن به وقفه ها صورت میگیرد. نتیجه آنرا به صورت همگانی تحلیل و تجزیه نموده و در موقع رهنمائی از آن استفاده بعمل میآید. در مورد تعلیم و تربیه اطفال معلول کارآموزی بازرسی و تفتیش معلم نباید فراموش گردد. نه تنها به وقفه ها انجام داده شود بلکه توسط معلمین با تجربه صورت گیرد. بعد از تحلیل و تجزیه نتیجه آن، به نگران صنف و یا به تمام اعضای مکتب اطلاع داده شده همکاری آنها را جلب نمایند.

③ درک شرایط (زندگی در خانه) و یا (زندگی در منطقه)

درک وضعیت زندگی در خانه را بر علاوه اطلاعاتیکه در موقع شمولیت بدست میآید، میتوان از طریق {سپری کردن برنامه یکروزه} {طرز سپری کردن روزهای رخصتی و بعد از مکتب} بدست آورد. ازین طریق در مورد طرز زندگی شاگرد در خارج مکتب اطلاع حاصل نموده و در مورد زندگی آینده او استفاده بعمل آید. در موقع جواب دادن به پرسشنامه و یا سوال و جواب از شاگرد بهتر است ابتکار بخرچ داده شود تا راجع به وضع او در حالت خرید، مراعات کردن قوانین ترافیکی و غیره نیز معلومات حاصل گردد. همچنان بر علاوه موضوعات فوق در مورد آرزو های والدین در قسمت اطفالشان نیز معلومات بدست آید گردد.

④ درک شرایط از طرف ارگانهای مربوطه

عده زیادی از شاگردان معلول به وقفه ها نزد متخصصین، مراکز مراقبتی، مراکز مشورتی و غیره مراجعه نموده و از طرف PT, OT, ST و غیره مشاوره های تخصصی میگیرند. والدین هم به همین طریق مشاوره و رهنمائی میگیرند.

ارتباط داشتن با ارگانهای مربوطه، اطلاعات گرفتن از متخصصین در قسمت بلند بردن سویه رهنمائی، اصلاحات و غیره رول بزرگ دارد. نگران صنف باید با ارگانیکه شاگرد تحت مراقبت آن قرار دارد رفته و همیشه در با ارگان مذکور تبادل اطلاعات نماید. اطلاعات لازمه قرار ذیل است.

○ نام ارگان، نام شخص موظف که با شاگرد سروکار دارد، موعد و غیره.

○ اطلاعات در مورد شاگرد

. در مورد معلولیت و مشکلات و موانع آن . توجه لازمه در مورد زندگی در مکتب و خانه . نتیجه معاینات روانی و تعبیر آن . طرز استفاده ادویه و توجه به آن . طریقه کمکهای مناسب

○ اطلاعات در مورد خانواده

. کسب اطلاعات از طرف ارگانهای مربوطه در مورد تشویش و مشکلات، توقعات و خواهشاتی که والدین دارند. از همین سبب وقتی با ارگانها تماس میگیرند باید با والدین نیز مشوره نمایند.

⑤ ترتیب دوسیه انفرادی و طرز تحویل دادن آن

وضعیت و شرایطیکه در فوق ذکر شد باید بحیث اطلاعات خیلی مهم و به حیث { دوسیه انفرادی } در مکتب حفظ گردد. در شروع سال تعلیمی وقتی نگران صنف عوض میشود، دوسیه انفرادی و پلان رهنمائی سالانه به نگران جدید تحویل داده شود. چون کسب معلومات مشخص در مورد وضعیت شاگرد بیکباره گی مشکل است، اول از معلومات عاجل و فوری شروع گردیده و بتدریج به آن افزوده گردد.

2 رهنمائی در عمل

(1) تقسیم اوقات بخش ابتدائیه و جریان یکروزه (در قسمت اصول صنفی)

وضع مکتب معلولین H ولایت (شیزواوکه) راکه شاگردان آن معلولیت ذهنی دارند مورد مطالعه قرار میدهم. مکتب H در سال 1979 برای تعلیم و تربیه اطفال معلول در غرب ولایت تأسیس شد. بعداً تعمیر مکتب جدیداً اعمار گردیده که در بخش ابتدائیه آن 117 شاگرد، در بخش متوسطه 57 شاگرد و در بخش عالی 146 شاگرد، جمله 320 شاگرد مصروف آموزش اند. در جمله مکاتب معلولین عقب ماندگی ذهنی

بزرگترین مکتب در جاپان میباشد. اکثر اطفال با استفاده از سرویس (بس) مکتب رفت و آمد میکنند. از همین سبب وقت حرکت و رسیدن (بس) نیز در تقسیم اوقات درج گردیده است. وقت کار رسمی معلم از 8:15 آغاز میگردد. اما معلم بخاطر قرار های قبلی و آماده گی قبل از 8:15 به مکتب حاضر میباشد. معلمین 30 دقیقه را تازمانیکه (بس) ساعت 8:45 به مکتب میرسد به میتنگ صبحانه معلمین میگزرانند. اطاق معلمین دوره ابتدائیه و متوسطه و اطاق معلمین دوره عالی در دهلزهای جداگانه دیگر قرار دارند.

(البته این وضع نظر به مکتب فرق میکند). اما جریان میتنگ صبحانه در تمام مکاتب ① بصورت عموم (از صحبت آمر مکتب شروع، بررسی جریان یکروزه)، ② در هر مضمون (وظایف عمده همانروز هر مضمون، بررسی جریان یکروزه)، ③ هر دوره (بررسی جریان یکروزه توسط امر دبیرتمنت، توضیحات در مورد پروگرام یکروزه)، ④ (بررسی جریان یکروزه و موضوعات مربوط به شاگردان از طرف نگران هر صنف)

در موقع رسیدن (بس) به مکتب معلمین تا دروازه مکتب به استقبال شاگردان میروند. وضع در مورد شاگردانیکه قادر به در آوردن بوتهایشان هستند و شاگردانیکه قادر نیستند، همچنان شاگردانیکه به تنهایی تا صنف خود رفته میتوانند و شاگردانیکه نمیتوانند فرق میکند. یکی از اهداف عمده تعلیم و تربیه در مکاتب معلولین خودکفا ساختن اطفال معلول میباشد.

صحنه از رسیدن به مکتب

از همین سبب تمام آداب زندگی را در بین زندگی در مکتب میآموزند. شاگردان از لحظه ایکه داخل مکتب میشوند تا لحظه ایکه دوباره به خانه بر میگردند تمام وظایف بین نگران صنف و معلمین دیگر تقسیم و بررسی میگردد. مکاتب زیادی موجود است که برای اینکه شاگردان برای پیشبرد زندگی آینده آمادگی داشته باشند، هر روز در عین وقت عین موضوع را میآموزند. در مکتب معلولین H، بعد از آمدن به مکتب، شاگردان لباس سپورتی را پوشیده وقتی آماده شدند، میتنگ صبحانه

آغاز میگردد. بعد از میتنگ صبحانه، در دوره ابتدائیه ورزش صبحانه شروع میگردد. بصورت عموم در اکثر مکاتب، برای عادت دادن به حرکت جسمی و به دست آوردن قدرت جسمی از راه ورزش و غیره پروگرام یکروزه را آغاز میکنند.

فعالیت های قبل از رفتن به صنف سپورت با موسیقی
در شکل 4 سپورت صبح (سلام علیکی همراه با حرکت و موزیک) را نشان میدهند.

آغاز میتنگ صبحانه
در مکتب معلولین H در ساعات مضامین آموزشی [مضمون لسان. حساب] هر روز تدریس میشود.
در صنوف پائین (1 الی 3) مدت 20 دقیقه و در صنوف بالا تر (4 الی 6) 30 دقیقه در مضمون لسان لغات و حروف و محاوره، در مضمون حساب اعداد، شمار پول و ساعت را میآموزند.

صحنه از تدریس در صنوف لسان (زبان جاپانی) و حساب
چون اطفال عقب ماندگی ذهنی دارند آموزش در اثر خواش والدین و علاقه خاصیکه خود اطفال به آموزش دارند صورت میگیرد.
نظر به وضع آنها، شاگردان به گروپ های کوچک 2 – 3 نفری تقسیم گردیده و درس میخوانند. معلم ابتکار به خرج داده، مواد درسی و یا متود رهنمائی را نظر به استعداد هر شاگرد تهیه میکند.
در محتویات تدریس تقاضای والدین را در نظر گرفته تهیه میگردد.

بعد از تدریس لسان و حساب ساعت آموزش یونت حیاتی آغاز میگردد. فعالیت های آمادگی برای برگذاریها و غیره ، طوریکه اطفال آنرا به آسانی درک کرده بتوانند، تمرین میگردد. آموزش یونت های حیاتی از اهداف مهم تعلیم و تربیه مکاتب معلولین عقب ماندگی ذهنی میباشد. شکل ذیل صحنه از آموزش یونت حیاتی (کشتی گیری به شکل سومو) که یکی از بازی های عنعنوی جاپان است نشان میدهد.

صحنه از فعالیتهای حیاتی [کشتی گیری سومو]
در عکس طرف چپ، معلم برای اینکه علاقه شاگردان را جلب کند، لباس عنعنوی را میپوشد. عکس طرف راست، شاگردان کشتی را بین خود انجام میدهند. وقتی معلم هم جزو از شاگردان گردد بد و ربازی حصه گرفت شاگردان زیاده تر علاقمند گردیده و از بازی لذت بیشتر میبرند. وقتی بخش آموزش قبل از ظهر به پایان رسید، همه احساس گرسنگی کرده و بی صبرانه منتظر غذای چاشت میشوند.

در اطاق نانخوری
بخش ابتدائیه همه در اطاق نانخوری جمع گردیده و غذا میخورند. نه تنها غذا را با خوشی ولذت میخورند بلکه آداب غذاخوری را نیز میآموزند
معلمین کوشش میکنند که (خوش دارم و خوش ندارم) در غذا را از بین ببرند.
بعد از غذای چاشت، ساعت تفریح شروع میگردد.
گرچه در دوره ابتدائیه (خوب خوردن و خوب بازی کردن) اساس تعلیم و تربیه مکتب است ولی زیاد تر توجه بالای خوب بازی کردن میباشد.

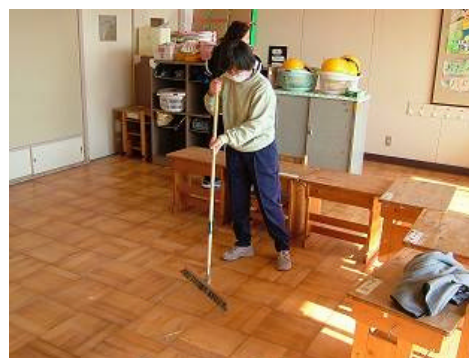

ساعت سپورت و تفریح بعد از غذای چاشت در صحن مکتب

چون در خلال بازیها موضوعات زیادی را میآموزند. در شکل 9، مکتب تمام شده و شاگردان به خانه های شان برمیگردند. بعد از میتنگآماده گی و خدا حافظی سوار بس شده و برمیگردند. نگرانهای صنف شاگردانرا بدرقه میکنند.

وقت برگشت بخانه و خداحافظی
بعد از برگشت شاگردان به خانه های شان، معلمین باز هم باید وظایف زیادی را انجام دهند

صحنه های از صنوف خالی بعد از رفتن شاگردان بخانه، و پاککاری توسط معلمین یکی از وظایفی که هرروز باید انجام داده شود پاککاری صنف، تشناب و اطاق بازی میباشد، شکل 11 . بعضاً والدین برای مشوره میآیند .

مشاوره با والدین در مورد تعلیم و تربیه اطفال
 پاککاری تشناب توسط معلمین
 قایم کردن ارتباط باوالدین هم یکی از وظایف معلمین است. در حالیکه معلمین، کارهای هنری شاگردان را نصب میکنند. در مورد مسایل مختلف، باهمدیگر جروبخت دارند.

معلمین، کارهای هنری شاگردان را نصب میکنند

بر علاوه، بعد از این همه، میتنگ های هر صنف و هر دوره، کارآموزی داخل مکتب میتنگ تقسیم وظایف و غیره شروع میگردد.

معرفی جریان یکروزه دوره عالی مکتب معلولین H

در مضامین انتخابی در دوره عالی توجه زیاد تربالای آموزش کار و حرفه، فعالیت های گروهی و غیره میباشد.
 اکثر شاگردان دوره عالی با استفاده از (بس) های عمومی صبح وقت به مکتب می آیند و بعد از ختم مکتب به فعالیت های کلبی از قبیل فوتبال بسکتبال مصروف میگردند.
 برخلاف دوره ابتدائیه که اصول صنفی میباشد، در دوره عالی نظریه هر مضمون، فعالیت، کار و غیره معلم عوض میگردد.

صحنه از داخل شدن شاگردان به مکتب

چون شاگردان با استفاده از (بس) عمومی و غیره به مکتب می‌آیند و قبل از ساعت 8 به مکتب میرسند، یک عده از معلمین در میتنگ آمادگی و قرار قبلی شرکت ورزیده و عده دیگر با شاگردان در قسمت راهنمایی‌های مختلف مصروف میگردند.

شاگردان بعد از رسیدن به مکتب، لباس سپورتی را پوشیده در میدان سپورت میروند. بعداً مانند دوره ابتدائیه به آموزش لسان و حساب میپردازند، بعداً به آموزش کار و حرفه که اساس تعلیم و تربیه دوره عالی را تشکیل میدهد، و در جمله مضامین انتخابی محسوب میگردد، مصروف میشوند.

صحنه های مختلفی از کار و حرفه

در مکتب معلولین H دونوع تمرین کار و حرفه موجود است. یکی (کار A) و دیگری (کار B). در نوع (کار A)

اکثراً از فابریکات و کارخانه ها مواد را بدست آورده و شاگردان آنرا میسازند. این نوع کاریست که بعد از فارغ التحصیلی بحیث شغل به آن گماشته میشوند. (کار B) کاریست که شاگردان به میل و ذوق خود انجام میدهند.

تمرینات کارهای نجاری

استفاده از دستگاه کوچک بافندگی

چیدن حاصلات کچالوی شیرین

کاستن گل و نباتات

در ساعت کلالی ساختن ظروف

کارهای دستی کوچک

بافتن تکرری و غیره از چوب بانگس

خیاطی با استفاده از ماشین

در مضامین انتخابی (صنف 10) و (صنوف 11 و 12) تقسیم گردیده درس میخوانند. مضامین انتخابی هم فرق دارد، مثلاً در صنف (10) از بین موسیقی و هنر و در صنوف (11 و 12) موسیقی، هنر، انگلیسی، کامپیوتر، ساینس و اجتماعیات مضمون مورد علاقه خود را انتخاب میکنند.

ساعت مضمون انتخابی (آموزش کامپیوتر) ساعت مضمون انتخابی (هنر - کار دستی)
بعد از رخصتی مکتب، فعالیت های کلپی که عبارت از فوتبال و بسکتبال میباشد ادامه دارد.

فعالیت های کلپی بسکتبال فعالیت های کلپی فوتبال
طوریکه میبینیم گروه های آموزشی مختلفی موجود است که معلم هم با آنها سروکار دارد. در جریان وقت تعیین شده وظیفه معلمین مسلکی در قسمت تدریس مضمون و آموزش کار و ارتباط آنها در وظایف و فعالیت های کلپی شاگردان و غیره وظایف معلمین را خیلی سنگین میسازد.

(3) نگران صنف و تدریس گروهی
بصورت عموم در مکاتب ابتدائیه نگران صنف یک نفر میباشد. اما در مکاتب معلولین عقب ماندگی ذهنی چند نفر معلم از یک صنف مراقبت مینمایند. همینطور در مکاتب که تعداد صنوف و شاگردان زیاد اند، بر علاوه رهنمائی زندگی روزمره، در تدریس مضامین مسلکی هم تعداد از معلمین بشکل گروهی حصه میگیرند. از لحاظ کار های گروهی معلمین اهمیت بزرگی دارد.

صحنه های از آمادگی صبحانه
طوریکه در بالا ذکر کردیم که کار های گروهی در بین معلمین در مکتب معلولین H هدف اساسی میباشد، جروبخت بین صنوف و دوره های تعلیمی (میتنگ همدوره ها) در هر هفته روز های 4 شنبه دایر

میگردد. همچنان در همین روز میتنگ بین نگرانه‌های صنوف نیز در مورد آمادگی مواد درسی و غیره صورت میگیرد.

میتنگ شاگردان همدوره

جرو بحث نگرانه‌های صنفی بعد از رخصتی مکتب

در (میتنگ شاگردان همدوره) در مورد مشکلات آموزشی هر صنف هفته یکبار جروبحث صورت گرفته و نتیجه آن با معلمین در میان گذاشته میشود. به این ترتیب بین معلمین در ارتباط به تدریس امکان رهنمائی دوامدار بمیان میاید. همچنان در مورد اصلاح و رهنمائی هر روزه و وضع شاگردان، بعد از ختم مکتب، نگرانه‌های صنفی بین خود میتنگ دایر و جروبحث مینمایند. ایننوع جروبحث های غیر رسمی و کوتاه باعث درک مشکلات همدیگر و درک وضع شاگردان گردیده دارای مفهوم زیادی میباشد.

(Terada Hiroshi)

(4) میتنگ صبحانه (در صنف)

در مکتب معلولین عقب ماندگی ذهنی، میتنگ صبحانه بحیث (رهنمائی آداب زندگی روزمره) محسوب گردیده و در بین دوره تعلیم و تربیه مقام اول را دارا میباشد.

شاگردان زندگی روزمره را با اطاعت از مقررات تعیین شده، با صحت و عافیت بپایان رسانیدن، با همصنفان، دوستان و اشخاص اطراف خویش بخوشی بسربردن از جمله موضوعات مهم اهداف مکتب میباشد.

در مکتب معلولین H، در دوره ابتدائیه، شاگردان بعد از رسیدن به مکتب به صنوف خویش رفته، از بکس خود کتابچه اطلاعات و لباسیکه در مکتب میپوشند، درآورده در جای معین آن میگذارند. بعداً لباس خود را عوض میکنند.

تبدیل کردن لباس از طرف صبح

پاککاری و صافی کاری مکتب

در صنوف پائینتر، شاگردان بعد از تبدیل کردن لباس، اگر وقتتر تمام شدند به اطاق بازی رفته و آزادانه بازی میکنند. شاگردان صنوف بالاتر بعد از تبدیل کردن لباس به پاککاری و صافی کردن دهلیز مصروف میگردند. وقتی زنگ ساعت اول زده شد، شاگردان دوره پائینتر به صنوف خویش داخل میشوند. اما شاگردانی هم هستند که نمیخواهند بازی را ترک داده و به صنف خویش داخل شوند. این وضع بذات خود نوع از آموزش است. میتنگ صبحانه نظر به دوره و صنف کمی فرق دارد. اما بصورت عموم شامل ① سلام علیکی و احوالپرسی ② حاضری (صدا کردن نام) ③ معرفی پروگرام همانروز ④ مینوی غذای

چاشت ④ صحبت با معلم است. وظیفه معلم در موقع میتنگ صبحانه ترتیب دادن میز و چوکی و آماده گی برای صنف است.

شکل 2 تقسیم اوقات یکروزه
شکل 1، جدول محتویات میتنگ صبحانه دوره متوسطه را نشان میدهد. جدول را بروی دیوار عقبی صنف نصب نموده و شاگردان بنوبت در وظایف تعیین شده سهم میگیرند.
شکل 2 تقسیم اوقات وظایف یکروزه را نشان میدهد. شاگردان با بررسی از تقسیم اوقات مصروف انجام وظایف محوله و آموزش میگردند. با استفاده از تقسیم اوقات وظایف محوله شاگردان خودشان تصمیم گرفته و وظایف خود را انجام میدهند. چون (خوداراده گی و خود کفائی) یکی از اهداف عمده تعلیم و تربیه در مکاتب معلولین میباشد، از اینرو میتنگ صبحانه بسیار مهم است.

صحنه های از میتنگ صبحانه و گرفتن حاضری توسط شاگردان
درعکس فوق میتنگ صبحانه شاگردان صنف 6 را نشان میدهد که شاگرد نوبت دار با صدا کردن نام حاضری میگیرد. چون شاگرد موصوف از شنوائی ضعیف است از همین سبب کلمات را به وضاحت ادا کرده نمیتواند. در موقع صدا کردن نام هر شاگرد دست خود را بالای شانه او میگذارد. این وضع درموقع حاضری گرفتن دراکثر صنوف دیده میشود.
یکی از موضوعات بسیار عمده و قابل توجه در مکاتب معلولین اینست که شاگردان جای خود را همیشه دربین صنف احساس میکند و توسط دیگران شناخته میشود، با همصنفان و معلمین ارتباط قایم میکند.
(Terada Hiroshi)

(5) دیدن از خانواده
در مکاتب معلولین اطفالیکه ضرورت به مراقبت صحی دارند بسیار زیاد است. در بین آن تعداد زیادی استند که در مورد مریضی و بیماری خویش به دیگران اطلاع داده نمیتوانند. از همین سبب معاینه هرروزه یکی از مقررہ های ضروری میباشد. معلم باید نه تنها متوجه مریضی اطفال، بلکه متوجه زخمی شدن، شکستگی، اینکه درموقع جنگ و دعوا که بین خود شاگردان رخ میدهد امکان دارد که همدیگر را دندان بگیرند و یا با ناخون بخرانند، باشد. برای اینکه والدین اطفال شانرا باخاطر آرام به مکتب بفرستند باید حس اعتماد قوی بین مکتب و والدین موجود باشد. از همین لحاظ برای جلوگیری از حوادث فوق الذکر باید محیط مکتب ازین نگاه خیلی مطمئن و مرفع باشد. از همین سبب در شروع

هرسال تعلیمی از طرف معلم کمک های اولیه، در مورد وضع صحی اطفال توسط پرسشنامه معلومات حاصل میگردد. درین پرسشنامه در مورد سوابق مریض قبلی، حساسیت در مقابل ادویه، شفاخانه ای که اطفال به آن مراجعه میکنند، محل اطلاع در موقع اضطراری و غیره درج گردیده است.

در اطاق کمکهای اولیه (در حالت معاینه)

چک کردن اطلاعات صحی توسط معلم یوگو

در کتابچه اطلاعاتی که هر طفل با خود دارد، هر روز از طرف والدین در مورد وضع صحی اطفال به مکتب اطلاع داده

شده و در مقابل هر روز معلم نیز در مورد وضع اطفال از مکتب به والدین اطلاع میدهند.

نگران صنف به اساس این اطلاعات هر روز بعد از رسیدن طفل به مکتب وضع صحی طفل را بررسی کرده و نتیجه

آنرا در کارت که در مقابل صنف نصب گردیده و بنام کارت سوابق صحی، حاضری غیر حاضری یاد میگردد مینویسد.

جدول 1 نمونه از کارت سوابق صحی، حاضر غیر حاضر را نشان میدهد.

[معلم حفظ الصحة و کمک های اولیه که بنام معلم یوگو] یاد میگردد، هر روز آنرا چک نموده و نظریه ضرورت

در مورد آن تصمیم میگیرد.

این نوع توجه در قسمت اطفال، ارتباط اعتماد را بین مکتب، شاگرد و والدین قوی میسازد.

(Terada Hiroshi)

(6) رهنمایی مضامین درسی

① رهنمایی مضامین درسی برای اطفال معلول

در مورد کتاب درسی معلولین نظر به ماده 73 قانون تعلیم و تربیه (کتاب درسی و ضمیمه های آن برای مکاتب [نابینایان، ناشنوایان، مکاتب ابتدائیه، متوسطه، عالی و کودکان از طرف وزارت معرف جاپان تعیین گردیده است]. رهنمای تدریس هم با مکاتب عادی فرقی ندارد.

پس رهنمای تدریس مضامین برای تعلیم و تربیه اطفال معلول چیز مخصوصی نبوده و با رهنمای تدریس مکاتب عادی فرقی ندارد. اما اگر در مکاتب معلولین که عقب مانده گی ذهنی دارند عین محتویات تدریس هم گردد، نتیجه قناعت بخشی بدست نیاید. از همین سبب مضامین را که در مکاتب عقب مانده گی ذهنی تدریس میکنند، محتویات و اهداف آنرا نظر به معلولیت تغیر داده و به محتویات مخصوص برای معلولین عقب مانده گی ذهنی تبدیل کرده اند. بر علاوه نه تنها هر مضمون را بطور جداگانه تدریس میکنند بلکه در موقع ساختن پلان دوره تعلیم و تربیه موضوعات مخصوص را در آن علاوه نموده تا شاگرد به اساس آموزش آن آماده زندگی روزمره در آینده بوده و خودکفا گردد.

از طرف دیگر، در مکاتب نابینایان، ناشنوایان، معلوجین و اطفالیکه از لحاظ فیزیکی ضعیف اند، در موقع تدریس مضامین تعیین شده توجه خاصی در قسمت تقویت حس بینائی، شنوائی، قوی ساختن حرکات بدن صورت میگیرد. بر علاوه برای اینکه نتیجه قناعت بخشی از تدریس گرفته شود، باید بادر نظر داشت ضرورت و تقاضای شاگرد، مواد و وسایل تدریس آماده گردد.

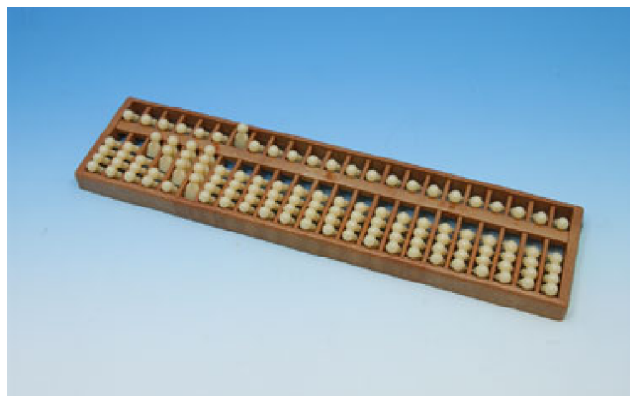
باید خاطر نشان ساخت که ، در مکاتب نابینایان، ناشنوایان، مفلوجین واطفالیکه از لحاظ فیزیکی ضعیف اند، معلولین عقب مانده گی ذهنی هم اشتراک دارند. نظر به این امر در موقع ساختن دوره تعلیم و تربیه ، محتویات و اهداف هر مضمون را بادر نظر داشت معلولیت باید تهیه و ترتیب کرد. از همین سبب در در مکاتب نابینایان، ناشنوایان، مفلوجین واطفالیکه از لحاظ فیزیکی ضعیف اند، نه تنها هر مضمون باید نظر به هر دوره تعلیمی عملی گردد بلکه به مشکلاتیکه شاگردان در قسمت آموزش دارند توجه صورت گرفته، ابتکار و نوع آوری در قسمت آموزش، محتویات و اهداف آموزش مضمون ضرور است. همینطور، برای رسیدن به هدف هر مضمون، ابتکار در میتود رهنمائی و آموزش لازم میباشد. در بسیاری از مکاتب عادی جاپان صنوف مخصوصی برای تعلیم و تربیه اطفال معلول دارند. گرچه تدریس به اساس رهنمای کتب درسی مکاتب عادی صورت میگیرد، اهداف و محتویات آن نظر به وضعیت معلولیت، از کتب درسی مکاتب نابینایان و ناشنوایان اخذ گردیده است.

(Matsuzaki Yasuhiro)

② رهنمائی مضامین حساب و ریاضی (برای مکاتب نابینایان)
محتویات و اهداف مضامین حساب و ریاضی مکاتب نابینایان با مکاتب عادی فرقی ندارد، صرف در موقع رهنمائی باید توجه خاصی با در نظر داشت 4 نکته صورت گیرد.

【 کتاب درسی برای تمرینات اساسی حس لامسه 】
در جاپان در مضمون حساب که با حروف بریل نوشته شده، مواد درسی مخصوصی ضمیمه آن میباشد که هدف از شامل ساختن ایننوع مواد درسی در مضمون حساب دارای 4 نکته ذیل است. ① کنترل حرکات انگشتان آسان میگردد، ② انگشتان دست حساس گردیده، قدرت لمس اشکال توسط دست قوی میگردد، ③ تصویر تخیل اشکال اساسی مانند دایره، مثلث و چهارضلعی سریعتر میگردد، ④ درک 8 سمت، بالا وپائین، چپ و راست، راست و بالا، راست وپائین، چپ و بالا، چپ و پائین آشکارتر میگردد. محتویات آن از [درک خط منحنی، فرق بین خط منحنی و مستقیم، منحنی ساده و منحنی مغلق، تقاطع خطوط مستقیم، خطوط حلقوی و غیره] تشکیل گردیده است. هر کدام آن توسط حروف مختلف [H] [U] پست و بلند خطوط نقطه ای، اشکال قالبریزی شده توسط thermo form و غیره ترتیب داده شده است.

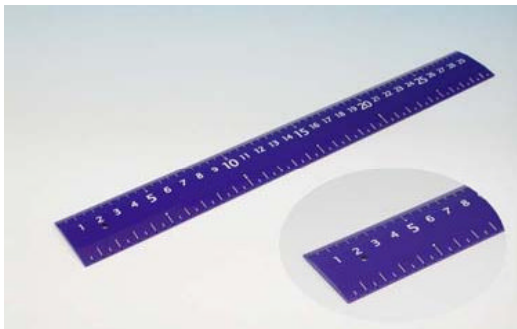
[چورت یا abacus برای نابینایان]
چون محاسبه توسط نوشتن برای نابینایان خیلی مشکل است. چورت نابینایان بهترین وسیله دقیق برای محاسبه سریع محسوب میگردد. نه تنها در محاسبه 4 عملیه اصلی اعداد صحیح، بلکه در محاسبه اعداد اعشاری و کسری نیز مورد استفاده قرار گرفته میتواند. استفاده از چورت اصلاً از صنف 3 و 4 تصویب گردیده است اما در اکثر مکاتب از صنف 2 آغاز میگردد. دو جلد کتاب درسی و ضمیمه های آن با حروف بریل تهیه، کتاب رهنمای تدریس (تألیف وزارت معارف 2005) نیز آماده گردیده است. فرق اساسی چورت نابینایان و چورت عادی اینست که چورت نابینایان با 6 انگشت یعنی هر سه انگشت هر دو دست چپ و راست عملیه انجام داده شده و نوع آوری های زیادی در آن صورت گرفته است.

چورت یا abacus برای نابینایان

[وسایل درسی حساب برای نابینایان]

وسایل درسی حساب برای نابینایان عبارتند از، ① وسایلیکه در مکاتب عادی از آن استفاده بعمل میآید و یا اینکه با کمی تغییر در آن مورد استفاده قرار میگیرد. ② وسایلیکه در بازار در دسترس قرار میگیرد. ③ وسایل ساخته دست. بطور مثال خط کش 30 سانتی متره که برای نقشه کشی بکار میرود، اندازه و مقیاس، نوار متر، ساعت و غیره بوده، درینجا سیت خط کش را معرفی میکنیم. در خط کش 30 سانتیمتره، درجه بندی آن در یکطرف به سانتی متر بوده و بعد از هر 10 سانتیمتر توسط برآمدگی نشانانی گردیده است. طرف دیگر آن توسط ملی متر درج بند شده و بعد از هر 10 ملی متر یک برآمدگی دارد. دو طرف خطکش بشکل مایل بوده و خطوطیکه درجه را نشان میدهد قابل لمس است. این خط کش برای کسانیکه تا اندازه ای فوه دید دارند نیز قابل استفاده میباشد. درینصورت باید رنگ خط کش نبلی تیز و رنگ خطوطیکه درجه را نشان میدهد سفید باشد.

سیت خط کش 30 سانتیمتره

مثلث نقاله و غیره

[مکعب دو بعدی]

در کتب تصویب شده عادی، ساختمان مکعب را توسط چشم دیده میتوانیم. اما برای نابینایان درک شکل مکعب مشکل است. از همین سبب در کتب درسی نوشته بریل، تمام اشکال حذف گردیده و در عوض (شکل سایه دار) آن که مستقیماً از بالا و یا از یک پهلو دیده شده باشد و بنام (شکل گسترده) یاد میگردد، نشان داده میشود. و یا اینکه توسط جملات در مورد تصویر و شکل تشریح داده میشود. این نوع اصلاحات در مکاتب نابینایان حتماً باید صورت گیرد.

③ رهنمائی مضمون لسان (برای مکاتب ناشنوایان)

در موقع تدریس لسان در مکاتب نابینایان، شرط اول [قائم کردن ارتباطات توسط کلمات لفظی] میباشد. از همین مهم است که سبب شاگردان استعداد دانش کسب شده خود را در مواقع مختلف زندگی، و تجربه خود را قصه کردن، سخنان دیگران را درک کردن و طبق آن رفتار نمودن، موضوعی را که درک کرده نمیتواند توسط سوال و جواب آشکار ساختن، احساس دیگران را درک کردن و احساس خود را به دیگران فهماندن و غیره تقویت گردد.

به این ترتیب نه تنها تقویت قدرت افاده توسط کلمات لفظی بلکه توسط کلمات ادبی نیز قوی میگردد. شاگردان باید بانوشتن کلمات ادبی هم عادت کرده در موقع مختلف زندگی توسط حرف، جمله و انشأ مفاهیم مختلف را ارائه کرده بتوانند. بعداً توسط نوشتن اطلاعات ضروری یا احساس خود را و یا دیگران را ارائه و درک کرده بتوانند. اگر در اطفال قدرت فوق تقویه گردد، با در نظر داشت فرقههای انفرادی میتوان لسان را تدریس کرد.

[نکاتی که در موقع رهنمائی تدریس لسان باید متوجه آن بود]

A. چون شاگردان شنیده نمیتوانند، در موقع خواندن کلمات مشکل برای اینکه اشتباه نکنند باید طرز خواندن آن تحت مراقبت گرفته شود.

- B. برای ذخیره لغات کلماتیکه در بین جمله نقل شده معنی آنرا بررسی نموده، در صورت ضرورت، لغات هم معنی و لغات ضد آنرا دریاف کنند.
- C. برای بخاطر سپردن لغات و کلمات، بهتر است که لغات مهم و کلمات کلیدی را در کارتهای کوچک نوشته و با خود داشته باشد تا در هر موقع آنرا دیده و حفظ کرده بتوانند.
- D. در تدریس خواندن، شاگردان باید قادر شوند که مفهوم و معنی کلمات را از خلال جملات و مفهوم و محتویات جملات را از روی ارتباطات پرگرافها درک نمایند.
- E. با در نظر داشت بکار انداختن و زنده ساختن دانش، تجارب و تفکر شاگردان، تدریس باید پیش برود.
- F. در بین تدریس وقت برای خواندن انفرادی و دستجمعی، همچنان تبادل افکار بین شاگردان آماده ساخته شود.
- G. بعد از خواندن محتویات بصورت درست و دقیق، از شاگردان خواسته شود که نظر شانرا در مورد متن و یا مفکوره نویسنده ابراز دارند.
- H. معلم محتویات درس آموخته را بصورت قابل فهم بالای تخته نوشته، شاگردان را وادار میسازد که آنرا در کتابچه هایشان نقل کنند. (در اثر {نوشتن} محتویات درس را نیز یاد میگیرند)
- I. کسب طریقه ایکه افهام و تفهیم بصورت دقیق پیش رفته و قدرت لسانی در شاگردان تقویه گردد.

④ رهنمائی و تدریس (تربیه بدنی، آبیازی در مکاتب معلولینیکه فلج اند)
 آبیازی (بازی با آب) نظر به رهنمای تدریس تربیه بدنی از صنف اول ابتدائیه تعیین گردیده است. فعلاً در اکثر مکاتب معلولین مفلوج تدریس میگردد. دلیل آن اینست که حرکاتیکه اطفال فلج در آب انجام میدهند، در بیرون از آب قادر به انجام دادن ان نیستند.

【هدف از تدریس آبیازی】

- هدف از تدریس آبیازی اینست که با استفاده از فشار و قدرت آب حرکات بدنی و قدرت درک شاگردان سریعتر گردیده و به اهداف ذیل نایل میگردند.
- . عادت با آب و (از بین رفتن احساس خوف و ترس از آب)
 - . با استفاده از آب، فعالیت در آب لذتبخش میگردد.
 - . با استفاده از خاصیت شناوری، وضع و حالت مختلف را تجربه کرده میتوانند.
 - . بروی سطح آب بشکل افقی دراز کشیدن، در آب مستقیم ایستادن، دورزدن و غیره حرکات را میتوان تجربه کرد.
 - . در ارتباط با آب، فن و روش اساسی از قبیل (تنفس، بروی آب معلق بودن، میتود آبیازی) را میآموزند.
 - . در ارتباط با استعداد خود، قادر به آموزش آبیازی میگردند.
 - . استعداد آبیازی با استفاده از میتود های مختلف آبیازی بلند میرود.

【گسترش و توسعه تدریس آبیازی】

هدف از رهنمائی و تدریس آبیازی، درک استعداد هر شاگرد میباشد. در مکاتب عادی هم در تدریس آبیازی، رهنمائی نظر به استعداد شاگردان پیش میرود. محتویات آبیازی نظر به تجربه آبیازی و استعداد شاگرد تغیر میکند. در قسمت اطفال فلج هم، مسیر آبیازی نظر به اندازه معلولیت و استعداد آبیازی هر شاگرد فرق میکند.

در مورد سیستم تدریس باید گفت که مراقبت و نگهداری از طفل فلج در آب شرط اول است. از همین سبب برای یک طفل، یک معلم موظف میباشد. اما شاگردانیکه فن آبیازی را یاد دارند و میتوانند که آزادانه در بین آب حرکات خود را کنترل کنند، یک معلم هم کفایت میکند. بر علاوه برای مراقبت و نگهداری از چنین اطفال، معلم میتواند که بیرون از عوض، در لب عوض ایستاده و از شاگردان مراقبت نماید.

درجه حرارت آب عوض باید کمتر از درجه حرارت بدن نباشد. اگر درجه حرارت آب نسبت به درجه حرارت بدن کمتر باشد بدن تلاش میکند که درجه حرارت را به حالت عادی برگرداند. اما در اطفالیکه معلولیت قوی دارند بدن حرارت را کنترل کرده نمیتواند. از همین سبب حالت تشنج برایشان رخ میدهد. در چنین حالت باید زیادهتر از 10 دقیقه در آب عوض نباشد. ووقتی از آب بیرون میآیند، در عوض

پلاستیکی که در پهلوی عوض آبیازی گذاشته شده و آب گرم دارد داخل کردند و یا اینکه حدود 10 دقیقه شاور آب گرم بگیرند تا وجودشان گرم گردد. شاگردانیکه فلج اند جریان پروگرام آبیازی شان قرارذیل است.

{جریان تدریس آبیازی در مکتب معلولین}.

1. چک کردن وضع صحتی اطفال
2. تشناب رفتن، لباس آبیازی را پوشیدن
3. سپورت سبک برای گرم ساختن وجود، شاور گرفتن
4. داخل آب شدن.
5. برای عادت کردن با آب از بازی با آب شروع کردن
- پروگرام طرز تنفس
- بروی آب شناور شدن (بشمول ریلکس)
- پروگرام آبیازی (میتود آبیازی)
6. بازی دستجمعی
7. بیرون آمدن از آب
8. لباس پوشیدن

ترتیب آبیازی برای اطفال مفلوج با رهنمائی و تدریس در مکاتب عادی فرق ندارد، اما، چون وضع معلولیت هر شاگرد فرق میکند، توجه خاصی در بخش معلولین لازم است. همچنان چون محیط آب با محیط زندگی روزمره فرق میکند، طفل وقتی در آب است در حالت تشنج بسر میبرد. از همین سبب قبل از داخل شدن در آب باید وضع صحتی، چک گردد. از همین سبب انجام دادن سپورت های سبک برای گرم ساختن وجود انجام داده، گرفتن شاور، و آماده گی روانی برای داخل شدن در آب لازم است. قبل از داخل شدن در عوض، اولاً همان قسمت بدن را که از قلب دورتر است مانند دست و پای را در آب تر نموده و وقتی با آب عادت کرد به آهستگی داخل آب گردد. قبل از داخل شدن در آب بهتر است که وضع ظاهری طفل یکبار دیگر مشاهده شود. آبیازی همانطوریکه در {جریان تدریس آبیازی در مکتب معلولین} ذکر شد ادامه داده شود.

اطفالیکه اندازه معلولیت شان ضعیف است توجه بیشتر بالای طریقه تنفس در آب و تقویت فن آبیازی میباشد.

همچنان برای بلند بردن مهارتهای آبیازی میتوان از وسایل آبیازی که در ذیل ذکر گردیده استفاده گردد. در جریان تدریس نیز وضعیت معلولیت هر شاگرد در نظر گرفته شده تدریس ادامه داده شود. اطفالیکه اختلال دماغی Cerebral palsy، یا کپی در پشت Spinal bifida دارند در حالت عادی هم در وضع تشنج بسر میبرند. ازین سبب باید در موقع داخل شدن در آب متوجه عکس العمل آنها بوده و تحت مراقبت شدید گرفته شوند.

عده از وسایل کمکی در موقع آبیازی

عینک آبیازی، پلگ گوش، فلیر، توپ، بسکتبال داخل آب	عادت با آب و بازی با آب
تیوپ آبیازی، واسکت آبیازی، تیوپ دور بازو، تشکجه و تخته آبیازی	برای بدست آوردن تعادل و شناوری
تیوپ دور بازو، پدال آبیازی، و غیره	در موقع آبیازی

در تدریس آبیازی گرچه وضع هر شاگرد بصورت انفرادی در نظر گرفته شده و تدریس صورت میگیرد، اما اگر بصورت دستجمعی آبیازی صورت بگیرد نه تنها لذتبخش است بلکه باعث بلند رفتن استعداد ها نیز میگردد. بطور مثال، از وسط ساعت آبیازی بعد از اینکه رهنمائی ها در قسمت هر شاگرد بطور جداگانه صورت گرفت، معلمین میتوانند بازی های مختلف را در آب با اطفال یکجا انجام دهند. طوریکه در بالا ذکر شد، بعد از بیرون آمدن از آب باید برای مدت 10 دقیقه شاور آب گرم گرفته تا حرارت بدنشان بحالت عادی برگردد. بعداً لباس خود را بپوشند. اگر دیده شود که بعد از لباس پوشیدن باز هم حرارت وجود بحالت عادی بر نمیگردد، باید متوجه وضع شاگرد بود. چون امکان دارد که در وضع صحی طفل تغیر رخ دهد.

درین اواخر در اکثر مکاتب عوض های آب گرم ساخته شده است و آبیازی هم بوقفه ها صورت میگیرد. شناور بودن بروی آب، فشار آب، حرارت آب و غیره خصوصیات آب، باعث انکشاف حرکات در اطفال مفلوج گردیده است. اما حادثات داخل آب را هم نباید نادیده گرفت. ازین سبب در موقع آبیازی از هرنگاه متوجه جلوگیری از حادثات بود. پس باید خصوصیات معلولیت هر طفل را در نظر گرفته به تدریس آبیازی ادامه داده شود.

(5) رهنمائی در مکاتب معلولینیکه عقب ماندگی ذهنی دارند

(A) مضامین مکاتب معلولینیکه عقب ماندگی ذهنی دارند.

مضامین بخش ابتدائیه مکاتب معلولین عقب ماندگی ذهنی 6 مضمون که عبارتند از آموزش حیاتی، لسان، حساب

موسیقی، رسم و کاردستی و سپورت.

در دوره متوسط، مضامین اجباری عبارتند از، 8 مضمون، اجتماعیات، ریاضی، ساینس، موسیقی، هنر، حفظالصحه، کار و حرفه و تدبیر منزل. مضامین انتخابی، بر علاوه لسان خارجی، یکی از مضامینیکه مخصوص همان مکتب است. (در قسمت انتخاب مضامین انتخابی هر مکتب صلاحیت خودش را دارد.) در دوره عالی 9 مضمون، لسان، (زبان مادری) اجتماعیات، ریاضی، ساینس، موسیقی، هنر، حفظالصحه، کار و حرفه و تدبیر منزل مضامین اجباری بوده، لسان خارجی، و کامپیوتر نظریه تصمیم هر مکتب گنجائیده میشود. مضامین مسلکی عبارتست از تدبیر منزل، زراعت، تخنیک، و طرز حمل و نقل. بر علاوه این مضامین هر مکتب نظر به ضرورت و تصمیم خود مکتب، میتواند مضامین ضروری خودشانرا تدریس کنند.

قابل تذکر است که محتویات و اهداف مضامین که در مکاتب معلولین عقب ماندگی ذهنی تدریس میگردد، بخاطر خود کفائی ساختن و اشتراک دادن شاگردان در اجتماع میباشد. ازین لحاظ با در نظر داشت این موضوع برای بدست آوردن دانش، فن و مهارت، کرکتر، آداب و عادات زندگی باید وضع معلولیت، خصوصیات آموزش و مشکلات آن در نظر گرفته شود. طوریکه گفته شد در مکاتب ابتدائیه و متوسطه معلولین، مضامین نظریه هر دوره تعلیمی ترتیب داده شده میشود. ولی در مکاتب معلولین عقب ماندگی ذهنی مضامین نظریه هر مرحله، خصوصیات معلولیت هر شاگرد و مرحله انکشاف معلولیت تعیین میگردد.

(B) رهنمائی تدریس مضامین بصورت مخلوط

طبق قانون تعلیم و تربیه یکی از خصوصیات رهنمائی مضامین در مکتب معلولین عقب ماندگی ذهنی {تدریس و رهنمائی مشترک مضامین در داخل ساحه آن} میباشد.

{در دوره ابتدائیه، متوسطه، و عالی مکاتب معلولین عقب ماندگی ذهنی، خصوصاً در موقع ضرورت، مضامین،

مورالوژی، فعالیت های مخصوص، فعالیت های خود کفائی بصورت کلی و یا بخشی از آن، بصورت مخلوط یا یکجائی تدریس میگردد.}

رهنمائی زندگی روزمره

رهنمائی زندگی روزمره برای بهتر و غنی ساختن زندگی روزانه شاگردان از طریق فعالیت های مختلف میباشد.

در رهنمائی زندگی روزانه، نه تنها محتویات مضمون حیاتی، بلکه عادت دادن باموضوعات اساسی زندگی، درساحه های مختلف رهنمائی صورت میگیرد، مانند عوض کردن لباس روی شستن، شستن دستها، استفاده از تشناب، آداب غذاخوردن، پاکی و صفائی سلام علیکی، آداب سخن گفتن، وقت ر امراعات کردن، اطاعت از مقررات (که در زندگی دستجمعی و اجتماعی ضروری میباشد).

یکی از مشخصات رهنمائی زندگی روزمره اینست که، رهنمائی در شرایط واقعی زندگی صورت میگیرد. درایام مکتب شاگردان فعالیت های زندگی روزمره رامکرراً انجام میدهند. مثلاً آمدن به مکتب، استفاده از تشناب، آمادگی برای صنف، لباس عوض کردن، ترتیب دادن و آماده ساختن مواد و اشیای درسی، اجرای وظایف نوبتی، میتنگ صبحانه، غذای چاشت، پاککاری، میتنگ ختم مکتب، آماده گی برای برگشت و برگشت به خانه و غیره میباشد.

رهنمائی زندگی روزمره مکرراً صورت میگیرد تا از طریق این رهنمائی آداب و عادات پسندیده زندگی تشکیل و بتدریج انکشاف نماید.

(رهنمائی بازی)

رهنمائی بازی اساس فعالیتهای آموزشی را تشکیل داده، حرکات وجود را فعال و ارتباطات شاگردان را سریعتر میسازد. از طریق بازی مضامین مختلف مانند مورالوژی، فعالیتهای مخصوص، فعالیتهای خودکفائی و غیره را میآموزند.

رهنمائی بازی را میتوان بدوحصه، بازی های آزاد و بازیهای دارای مقررات تقسیم کرد. بازیهای آزاد بدون قید و شرط بوده شاگردان آزادانه بازی میکنند. بازیهای تعیین شده عبارتند از بازی با ریگ، آب، کاغذ، موم، قطعه، مکعب هاو غیره اشکال چوبی، توپ و غیره، با استفاده از جای و اشیای تعیین شده. بازیهای تعیین شده و مشخص در قسمت انکشاف آموزش یونت های حیاتی، موزیک، رسم و کاردستی، سپورت و غیره کمک به سزای مینماید.

نکاتیکه درمورد رهنمائی بازی باید به آن توجه شود:

1. آماده ساختن محیطیکه اطفال و شاگردان بطور فعالانه در بازی سهم گرفته بتوانند.
2. ابتکار و نوع آوری در آماده ساختن وسایل بازی و بهتر ساختن ارتباطات معلم و شاگرد، شاگرد و شاگرد.
3. توسعه بازی هائیکه فعالیت جسمی را انکشاف دهد.
4. بازی با وسایل امن و مطمئن صورت گیرد.
5. برای بعضی از اطفال (نظر به وضع معلولیتی که دارند) بازی کردن مشکل است. باید توجه ایننوع اطفال را به بازی جلب نموده، و دعوت شوند تا بازیهای مختلف را تجربه نموده و لذت آنرا درک کنند.

آموزش یونت حیاتی

در اثر آموزش یونت حیاتی شاگردان برای حل مشکلات روزانه در اجتماع آماده گی میگیرند. این نوع آموزش بصورت دستجمعی و گروهی صورت میگیرد. درین اواخر در دوره ابتدائیه بسیاری از مکاتب، شاگردانیکه معلولیت آنها قوی و یا معلولیت چند تائی دارند، از طریق بازی یونت های حیاتی را تدریس میکنند.

در مورد ساختن پلان رهنمائی یونت های حیاتی نکات ذیل در نظر گرفته شود.

1. ذوق و علاقه شاگرد و سطح انکشاف شاگرد در نظر گرفته شده، قابل استفاده در آموزش گروهی باشد.
2. از طریق یونت حیاتی دانش لازمه، فن و تخنیک، بهتر ساختن عادات و آداب زندگی را بدست آورد.
3. آموزش یونت های حیاتی باید انکشاف مجموعی را در نظر گرفته و در زندگی واقعی قابل استفاده باشد.
4. یونت های حیاتی امکان دارد در ظرف 2 الی 3 روز و یا طول یک سمستر تکمیل گردد. باید درمورد ترتیب و گسترش آن در طول یکسال به اندازه کافی توجه صورت گیرد.

آموزش کار

آموزش کار عبارتست از آماده ساختن شاگرد برای فعالیت های خودکفائی زندگی آینده در اجتماع.

آموزش کار نه تنها متشکل از محتویات شغل و تدبیر منزل، بلکه شامل محتویات مختلف از قبیل مورالوژی، فعالیتهای خودکفائی، فعالیتهای مخصوص و غیره میباشد. در آموزش کار محتویات شغل عبارتست از زراعت، باغداری، مرغداری، نجاری، دوخت، بافت، فلزکاری، کلالی ساختن آلات سمنتی، چاپکاری، آشپزی و غیره.

در ارتباط با آموزش کار نکات ذیل در نظر گرفته شود.

1. کاریکه از نگاه تعلیم و تربیه دارای ارزش بالاتر بوده و بعد از اكمال ان شاگردان احساس خوشی کنند.
2. کاریکه دوامدار بوده، مواد خام و غیره مواد لازمه آن به آسانی بدست آید و مبنی بر خاصیت منطقه باشد.
3. وضعیت معلولیت شاگردان در ارتباط با کار باید در نظر گرفته شود.
4. کار را بصورت دستجمعی انجام دهند.
5. محتویات کار از نگاه صحت و امنیت مطمئن باشد.
6. وقت و اندازه آن مناسب بوده، از نگاه استفاده قابل ارزش باشد.

(C) تقسیم اوقات مکاتب معلولین عقب مانده گی ذهنی

طوریکه در تقسیم اوقات هفته وار نشان داده شده، آموزش یونت حیاتی و آموزش کار اساس آموزش یک هفته را تشکیل میدهد. گرچه در مکاتب ابتدائیه و متوسطه یک ساعت درسی 45 دقیقه تعین گردیده است، اما نظر به وضعیت شاگرد و میتود تدریس قابل تغیر میباشد.

(7) رهنمایی فعالیتهای خودکفائی

① فعالیتهای خودکفائی در مکاتب نابینایان

فعالیتهای خودکفائی عبارت از همان فعالیتهای است که نظربه وضعیت معلولین معلولین نابینا، ناشنوا و غیره یک ساحه از پلان دوره تعلیم و تربیه را تشکیل میدهد. هدف آن خودکفا ساختن شاگردان بانظر داشت وضعیت و مشکلات آنها، و آموزش فن، کرکتر، آداب و عادات برای حل مشکلات آینده میباشد. محتویات آن عبارتست از:

1. نگهداری از صحت، 2. آرامش و ثبات روانی، 3. درک محیط، 4. حرکات بدنی، 5. ارتباطات.
- محتویات آن نظر به نوعیت معلولیت فرق میکند.

درینجا مکتب نابینا یان را مثال میآوریم.

[سه مشکل عمده معلولین حس بینائی]

5 حس که انسان توسط آن اطلاعات را حاصل میکند عبارتند از حس بینائی، شنوائی، حس لامسه، ذایقه، و حس شامعه. انسانها 80% اطلاعات خود را از طریق حس بینائی حاصل میکنند. ازینرو میتوان گفت که معلولین حس بینائی از لحاظ اطلاعات معلول اند. اطلاعات فضا و محیط ماحول نیز از طریق حس بینائی حاصل میگردد. ازینرو [از نگاه اطلاعات فضا و محیط ماحول معلولین حس بینائی، معلول اند]. برای بدست آوردن اطلاعات محیط ماحول، معلولین نابینا با محدودیت های زیادی مواجه اند. در زمره این محدودیت ها بزرگترین آن راه رفتن درست و دقیق است [راه رفتن]، درک اشکال، تصویر و حروف عادی [حل و فصل حروف]، حرکات مختلف زندگی را بصورت ساده و بی زحمت پیش بردن [حرکت و عمل روزانه] میباشد. این سه محدودیت بزرگ بنام [سه مشکل عمده معلولین حس بینائی] یاد میگردد که در مکاتب نابینایان بر اساس فعالیت های خود کفائی برای فایق آمدن بر آن رهنمایی صورت میگیرد.

در ذیل در مورد راه رفتن و انتقال حروف (خط بریل Briel) صحبت میکنیم.

[رهنمایی راه رفتن]

در جاپان سیستم رهنمایی راه رفتن در مکاتب نابینایان در سال 1971 شروع شد. این سیستم به اساس هوور Hoover امریکائی Hoover Technique ساخته شده و بنام (عصای سفید) یاد میگردد. باید گفت که این تخنیک اکثرأ برای کسانی بود که دفعتأ بینائی خود را از دست داده بودند. این تخنیک اولادر سنتر توانبخشی (Rehability) استعمال و بعدأ مورد استفاده عامه قرار گرفت. طرز استفاده (عصای سفید) برای کوران مادرزاد فرق دارد. چون کوران مادرزاد با مشکلات دیگر، مثل درک محیط

ماحول مواجهه اند ازینرو اولاً با راه رفتن و راه رفتن با استفاده از نقشه آشنا گردیده بعداً استفاده از (عصای سفید) توصیه میگردد.

هدف از استفاده (عصای سفید) پرورش 5 استعداد ذیل میباشد.

- (1). برای بدست آوردن استعداد های مفید، از طریق حواس های دیگر.
 - (2). استعدادیکه بکمک آن بتوان بسوی سمت و هدف در بین محیط اطراف دست یابد.
 - (3). استعداد یکه جوابگوی شرایط و حالت غیر مترقبه باشد.
 - (4). استعداد یکه توسط آن از دیگران اطلاع بدست آورد، و در صورت ضرورت تقاضای کمک کرد.
 - (5). استعدادیکه بکمک آن از وسایل کمکی راه رفتن موثرانه استفاده کرد.
- برای رسیدن به اهداف فوق در مکاتب نابینایان تمرینات 6 ماده ذیل در پلان رهنمائی شامل میباشد، (1) فعالیت راه رفتن اساسی، (2) درک و شناختن محیط، (3) راهنمائی راه رفتن با استفاده از نقشه، (4) استفاده اساسی از (عصای سفید)، (5) راه رفتن به تنهایی، (6) طرز استفاده از وسایل نقلیه و تغییر مکان. مثال یکی از مکاتب نابینایان، (مکتب A) را در ذیل ذکر میکنیم.
- تمرین از صنف شروع آهسته آهسته بطرف مکان وسیعتر با استفاده از (عصای سفید) و حواس دیگر. برای راه رفتن مؤثر و امن در شرایط واقعی، سه مرحله را در نظر میگیرند.

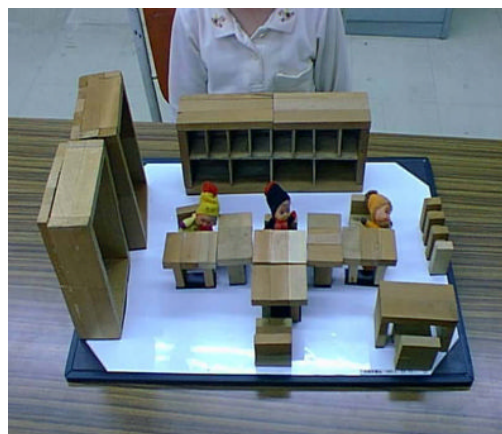
دردوره ابتدائیه، درک کردن وضع مکتب از صحن مکتب که محل زندگی در مکتب محسوب میگردد، شروع و آهسته، آهسته وسیعتر شده تا اینکه بتواند به تنهایی راه برود.

همچنان رول (عصای سفید) را در موقع راه رفتن درک نموده، متود اساسی استفاده آنرا میآموزند. بر علاوه استفاده

اساسی از نقشه راه رفتن، در داخل مکتب را میآموزند.

دردوره متوسطه، در سرکهای امن و مطمئن از طرف مکتب، با استفاده از (عصای سفید) اساس راه رفتن را میآموزند. همچنان از روی نقشه راه رفتن در اطراف مکتب را میآموزند. دردوره عالی، راه رفتن در سرکهای نسبتاً پرازدحام و رفت و آمد وسایل نقلیه را میآموزند. همچنان طریق استفاده از اشاره

ترافیکی، عبور از سرک، استفاده از قطارهای زیرزمینی، و بس عادت کردن با راه رفتن امن و مطمئن. بر علاوه قادر به درک مقررات ترافیکی میگردند.

رهنمائی با استفاده از مدل صنف

دردوره ابتدائیه تازمان فاغ التحصیلی، باکمک (والدین) سعی میکنند که اطفال بتوانند عبور و مرور از سرک، استفاده از وسایل نقلیه و غیره را با استفاده از (عصای سفید) یاد بگیرند.

[رهنمائی خط بریل (Briel)]

در تدریس محتویات خط بریل، خواندن توسط دست، تایپ رایتر، استفاده از صفحه نقطه گذاری شده و غیره شامل است، که اکثراً با محتویاتی که در لسان (مادری) تدریس میگردد تکراری میباشد. در موقع آموزش فعالیت های خودکفائی محتویاتی که از آن استفاده میگردد خصوصاً برای کسانی که بعداً بینائی خود را از دست داده اند رهنمائی خواندن بادست و سریعتر ساختن خواندن، تمرینات و رهنمائی مخصوص صورت گرفته (Nakata و Mutaguchi 1997) صورت میگیرد. در ذیل بخشی از تجربه ای که توسط نقل میگردد.

سرعت خواندن توسط 21 نفر از شاگردان نابینا در ظرف 6 سال.

○ خواندن با هر دو دست، بدون قید و شرایط، △

خواندن با یک دست ولی خیلی سریع، ▲ خواندن بطی را نشان میدهد. نتیجه اینکه بدست آمد قرار ذیل بود: (1). در فیصدی خواندن با دو دست و یک دست

اما سریع، آنقدر فرق نبود. سرعت خواندن با یکدست بطی با مقایسه با خواندن دودست و یکدست سریع کمتر از 1/2 بود. (2). نظر به بلند رفتن سن،

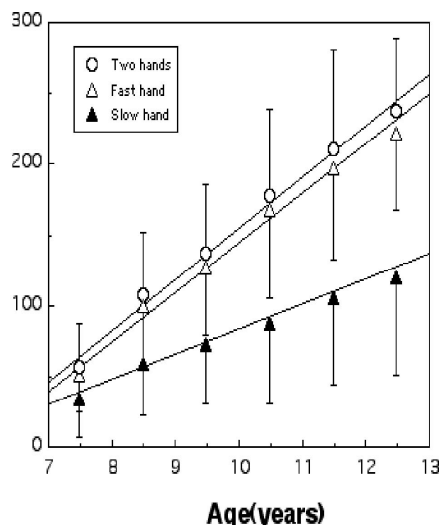
سرعت خواندن با دودست و یکدست سریع، بلند رفت. سرعت خواندن با یکدست بطی از سن 8 الی 10 بلند رفت. (3). از شروع آموزش خط بریل در مرحله 7 سالگی، فرق بین سرعت دست راست و دست چپ مشاهده گردید. چنین نتیجه گرفته میشود

که سرعت خواندن خط بریل چه دو دسته و چه گراف انکشاف یکدسته، گراف انکشاف آن مستقیم است. اما سرعت خواندن یکدسته، چه دست راست و چه دست چپ باشد در مرحله ابتدائی آموزش نمایان

میکردد. اما فرق بین برتری و تفوق دست، اگر سن بلند هم برود، دیده نمیشود. یعنی نمیتوان گفت که در استفاده خط بریل از کدام دست باید استفاده شود.

دستیکه توسط آن خط بریل خوانده میشود، نظر به انکشاف طفل، انکشاف میکند، گرچه فرقه‌های انفرادی موجود است. اما اگر بین سرعت خواندن دست بطی و دست سریع فرق زیادی موجود باشد، درینصورت باید رهنمایی مخصوص برای بلند بردن و انکشاف سرعت دست بطی در نظر گرفته شود. همچنان برای شاگردانیکه قوه دید بسیار ضعیف دارند، لینز های بسیار قوی که حروف را بزرگتر نشان میدهد و خیلی مؤثر است، در فعالیتهای خودکفائی استفاده آن توصیه میگردد.

(Mutaguchi Tatsumi)

گراف انکشاف خط بریل

② فعالیتهای خودکفائی در مکاتب ناشنوایان

در جمله فعالیتهای خودکفائی در مکاتب ناشنوایان، با در نظر داشت خصوصیات معلولیت، عمده ترین محتویات رهنمایی عبارتست از [کمیونیکشن]. در موقع ساختن پلان فعالیتهای خودکفائی تأثیر اندازه معلولیت، معلولیت چند تائی و مشخصات انفرادی در نظر گرفته میشود. در ارتباط با قدرت شنوایی و میتود تدریس، طریقه های کمیونیکشن مانند تولید صدا، زبان اشاره، اشارات و ادا ها، مغلقت میگردد. یافتن طریقه واحد برای کمیونیکشن خیلی مشکل میباشد.

مشکل کمیونیکشن مشکلی نیست که تنها از طریق فعالیتهای خودکفائی حل و فصل گردد. تنها بخاطر بلند بردن سویه کمیونیکشن ضرورت احساس میگردد که در ساحه مضامین دیگر نیز از آن استفاده بعمل آمده

و ارزشبایی گردد. فعالیتهای خودکفائی اکثر ا توسط معلمین مسلکی جداگانه تدریس میگردد. مگر ضرور است که نگران صنف و معلمین مضامین دیگر باهم ارتباط داشته و تمام فعالیتهای مکتب را دتسجمعی پیش ببرند.

درین اواخر برای دریافت سطح انکشاف شاگرد از دوره کودکستان الی دوره عالی سوابق انکشافی در ارتباط با مراحل رهنمایی ترتیب داده میشود. در ذیل در مورد رهنمایی تلفظ و کلمات که در بین کمیونیکشن موضوع اساسی را تشکیل میدهد معرفی میگردد.

بخش کودکستان

. موضوع: از طریق بازی بهتر و غنی ساختن کمیونیکشن

. محتویات: (بازیهای اطفال، مثل خاله گگانی و غیره)
 . میتود : شنیدن، صداکشیدن، زبان اشاره، حروف (در ارتباط با وضعیت هر شاگرد)
 . توجه : از اطلاعات قابل دید بیشتر استفاده شود.
 دوره ابتدائیه
 . موضوع: از طریق مکالمه بهتر و غنی ساختن کمیونیکشن
 . محتویات: مکالمه، سوال و جواب، راپور
 . میتود : شنیدن، صداکشیدن، زبان اشاره، حروف (در ارتباط با وضعیت هر شاگرد)
 . توجه : محتویات تدریس را قابل فهم ساختن، شاگردان در موقع کمیونیکشن رهنمائی و کمک شوند.
 دوره متوسطه
 . موضوع: از طریق فعالیتهای مستقل و آزاد
 . محتویات: فعالیتهای مخصوص، فعالیتهای خودکفایت آموزش همگانی
 . میتود : شنیدن، صداکشیدن، زبان اشاره، حروف (در ارتباط با وضعیت هر شاگرد)
 . توجه : برای اینکه خود شاگردان در مورد موضوع انتخاب شده صحبت کنند، کمک و همکاری شوند.
 بررسی
 در مورد موضوع انتخابی، کمک در قسمت اطلاعات
 دوره عالی
 . موضوع: از طریق فعالیتهای اجتماعی بهتر و غنی ساختن کمیونیکشن
 . محتویات: بهزیسی، مسیر زندگی، در مورد آینده، تجارب شغل و کار
 . میتود : شنیدن، صداکشیدن،، حروف (در ارتباط با وضعیت هر شاگرد)
 . توجه : کمک و همکاری در قسمت استفاده از مقیاس اجتماعی، کمک در قسمت پیش رفتن ارتباطات بصورت مؤفقا نه.

<رهنمائی تلفظ و کلمات>

رهنمائی تلفظ و کلمات در مکاتب ناشنوایان تاریخ طولانی دارد. چون درین اواخر زبان اشاره در پروگرام تدریس شامل گردیده است، از اهمیت سبب به تدریس و رهنمائی کلمات و تلفظ آنقدر توجه نمیشود. اما توصیه میشود که حتی اگر شاگردان موفق به تلفظ درست هم نشوند، باید در پلان رهنمائی تدریس تلفظ گنجانیده شود. زیرا بعد ازین آلتیکه توسط آن میتوان قدرت شنوائی را بلند برد انکشاف نموده و بصورت وسیع در دسترس قرار خواهد گرفت. پس تدریس تلفظ و کلمات باید شامل پروگرام رهنمائی گردد.

قدرت تلفظ کلمات و phonemic در اثر تمرین و رهنمائی پرورش مییابد. درین اواخر، رهنمای و تدریس تلفظ و phonemic ساخته شده است، اما برای تدریس و رهنمائی آن معلمین بسیار ورزیده و با تجربه درین رشته لازم است. از همین سبب در اکثر مکاتب ناشنوایان تحت رهنمائی متخصصین این رشته، تدریس آن بصورت انفرادی ادامه دارد.

<شناخت و آگاهی از معلولیت - قبول کردن آن>

تا بحال بخاطر [فایق آمدن بر معلولیت]، برای شخص معلول مشکل است، قبول کند که معلول است و از آن انکار مینمود. صرف بنام [شخصی که ناشنوایی است] بزندگی خویش ادامه میداد. وضع مطلوب برای قبول کردن و فایق آمدن بر معلولیت اینست که ① در مرحله ابتدائی استفاده از شووا یک امر طبیعی است و باید از آن استفاده شود. ② قبول کند که شنیدن به سببی مشکل است که قدرت شنوائی در هر فرد فرق میکند. ازینکه در بین اجتماع ارتباطات و کمیونیکشن توسط صدا صورت میگیرد، و خودش (شخص معلول) که این قدرت را ندارد، معلول شناخته شده است. ③ قبول کند که شخص معلول handicap است. ولی این handicap رامیتوان با طریقه های مختلف ضعیف ساخته و یا بکلی از بین برد. رهنمائی درین مورد باید هم از همین مرحله آغاز گردد. البته رهنمائی نه تنها در مکتب ناشنوایان، بلکه توسط تمرینات مختلف در زندگی واقعی روزمره نیز صورت گیرد.

<به حقیقت پیوستن خویشتن>

از دوره متوسطه و عالی شاگردان ارتباط خود را با اجتماع قیاس کرده می‌توانند. برای مستحکم ساختن ارتباطات بین خویشتن و اجتماع کمیونیکشن و استعدادیکه از آن استفاده کرده بتوانند ضرور است. اولاً طریقه کمیونیکشن که توسط آن خود را افاده کرده بتوانند لازم است. این افاده نه تنها از نقطه نظر ابلاغ اراده و اطلاعات، بلکه از نقطه نظر قبول کردن معلولیت خویش، مسیر زندگی خویش، طرز زیست و غیره ارتباط میگیرد.

برای به حقیقت پیوستن خویشتن، اولاً حدود ارتباطات خویش را وسیع سازد. هدف از این ارتباطات با اعضای خانواده، دوستان، اطفال کوچک، شاگردان، با اشخاص که در موقع کارآموزی آشنا گردیده، و غیره در حقیقت چشم دوختن بخود بوده و خود را درک میکند. در چنین حالت تماس داشتن با ناشنویان مسن بسیار مهم است. این از سبب است که زندگی ناشنویان مسن را سرمشق قرار داده و زندگی آینده خویش را پیشبینی کرده می‌توانند. در ارتباط با این امر اگر در مکتب ناشنویان، معلمین ناشنوا تدریس کنند، بالای شاگردان تأثیر بسزای خواهد داشت. اما اگر این ارتباطات و کمیونیکشن مؤفقا نه پیش نرود، شاگردان علت آنرا معلولیت خویش دانسته و تأثیر بر عکس خواهد داشت. برای جلوگیری از چنین وضع و برای اینکه ارتباطات کمیونیکشن قطع نگردد، باید شرایط چنین ارتباطات را آماده ساخت.

③ فعالیتهای خودکفائی شاگردان مفلوج- فعال ساختن حواس توسط بازی

در ذیل مثالی را از مکتب مفلوجین K و نظریه آموزش بازی و سپورت را که باعث فعال ساختن وجود میگردد، نقل میکنیم.

> تدریس- اطفال- مکتب<

در مکتب مفلوجین K از شاگردان صنف 2 و 3، از هر صنف 6 نفر، جمله 12 نفر را انتخاب نمودیم. در مورد واقعیت وضع اطفال صنف 2 باید گفت که 5 نفر به کمک چوکی عراده دار حرکت میکردند و یک نفر که به مشکل میتوان راه رفت. شاگردان صنف 3 هم مشابه صنف 2 بودند.

در مکتب مفلوجین K رهنمائی فعالیتهای خودکفائی درصنوف پائین دوره ابتدائیه هفته 2 ساعت بصورت انفرادی صورت میگیرد. نظر به صنف، در صورت ضرورت، بر علاوه تدریس انفرادی تدریس دستجمعی هم هفته 1 ساعت صورت میگیرد.

[تأثیر آموزش دستجمعی بالای تعلیم و تربیه]

دلیل تجربه ذیل این بود که (Nakatsuka Toshikazu, 2002) عقیده داشت که آموزش دستجمعی تأثیری بیشتری بالای فعال ساختن حواس داشته و وجود را فعال میسازد. موصوف از تجارب خویش نتایج از قبیل:

A. از آسان شروع و بطرف مشکل پیش میرود

B. حس (کردن و انجام دادن) تحریک میگردد

C. از "تأثیر آموزش دستجمعی بالای تعلیم و تربیه" استفاده کردید

D. آموزش فزینی صورت گرفت

E. از عمومیات شروع به منفردات ختم گردید

F. علایم مشخص آموزش مورد توجه و ملاحظه قرار گرفت

G. مفهوم مؤفقیت و اشتباه به صورت واضح درک گردید

H. feed back فوری صورت گرفت

I. رهنمائی و تدریس بدون زحمت بود

J. هدف رهنمائی مشخص بود

و غیره را بدست آورد. در بین آن A, B, C, J را بسیار عمده فکر کرده و آموزش دستجمعی را لازمی میدانند.

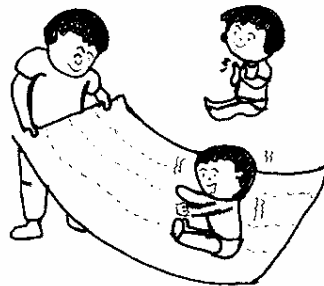
Nakatsuka در مورد C، [محیط]، [نمونه]، [همکاری] و [رقابت] را در جمله اجزائیکه تأثیر تعلیم و تربیه را بلند تر میبرد نام میگیرد. موصوف در باره اطفال صنوف 2 و 3، علاوه میدارد که، در موقع انجام دادن بسیاری از فعالیت ها عنصر بازی هنوز هم در آنها موجود است. پس چه بهتر که با شامل ساختن این عنصر در تدریس و رهنمائی، میل و ذوق آنها را تحریک کرد.

[طرح از پلان رهنمائی در صنوف پائین دوره ابتدائیه]
 رهنمائی و تدریس بشکل فعالیت اولی (معرفی) ← فعالیت وسطی (فعالیت اساسی و اصلی) ← فعالیت
 آخری (نتیجه) پیش برده شد. جریان و محتویات فعالیت اولی و فعالیت آخری هر دو در طول سال یک
 چیز بود. هدف آن سنجش قدرت و تأثیر هر فقره آن بود، در مورد فعالیت‌های وسطی (موضوع) طوریکه
 در پلان رهنمائی انفرادی درج است، بادر نظر داشت وضعیت، مسایل رهنمائی، و علاقه اطفال، در یک
 سمستر 2 الی 3 موضوع را شامل نمودند.

[در مورد موضوعات وسطی]
 درینجا از بین موضوع (محتویات) چند موضوع و هدف آنرا معرفی میکنیم:

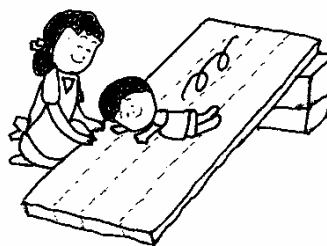
موضوع 1 [اوه، احتیاط کو!]

از قطی قطعه ای باز شده که به آسانی در دسترس قرار میگیرد، استفاده شد. طرز پیش بردن فعالیت
 طوری بود که شاگرد را بالای قطی نشانده و با
 همراهی موزیک، کش میکنند. سرعت آنرا به
 تدریج بالا میبرند تا اطفال موضوع "سرعت" را
 تجربه کنند. در اثر این فعالیت، استعداد نگهداشتن
 تعادل در شاگرد تقویت میگردد. این فعالیت در اثر
 رهنمائی چند تن از معلمین اجرا و کنترل گردید.
 بطور مثال، آماده ساختن قطی، مواظبت از شاگرد
 در موقع کش کردن قطی، کنترل موسیقی و غیره.
 گرچه چند طفل را هم میتوان نشانده ولی بمنظور
 مراقبت بیشتر بهتر است که یک، یک نفر نشانده
 شود. در موقع انجام فعالیت، اطفالیکه در اطراف
 او را تماشا میکردند با صداهای پر از خوشی همدیگر را تشویق کردند.

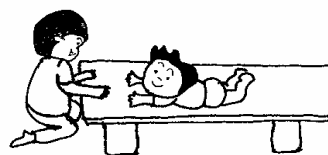
موضوع 2 [سربالائی]

با استفاده از تشک جمناسک و غیره سربالائی کوچکی میسازیم. درین فعالیت طفل از بالای تشک
 بطرف پائین سرجه (یخمالک) میخورد. هدف فعالیت تقویت استعداد تغییر مکان و حرکت، و همچنان لذت
 بردن از سرجه خوردن و سرعت گرفتن است. اطفالیکه بالا شده نمیتوانند باید همراهی و کمک، و در موقع
 سرجه خوردن دلداری داده شوند.

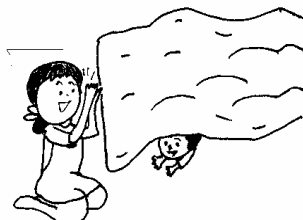
موضوع 3 [پل]

درین موضوع با استفاده از تشک جمناسک و یا تخته هموار پلی به بلندی (30 الی 40 سانتی) ساخته،
 اطفال از بالای آن میگذرند. هدف این موضوع تقویت استعداد حرکات ثقیل و حفظ تعادل است.
 در موقع حرکت باید وضع هر شاگرد تحت مراقبت
 گرفته شود. اطفالیکه حرکت کرده نمیتوانند باید همراهی
 و کمک شوند.

موضوع 4 [در زیر چیزی خزیدن...]

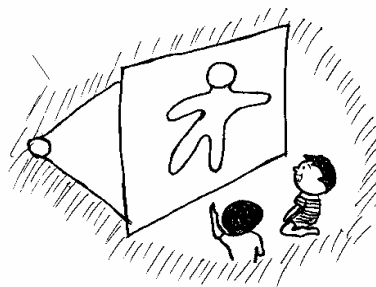
چند پارچه شیت (روی جایی و غیره) یا شیت پلاستیکی را توسط تیپ باهم وصل نموده، بعداً بروی کف اتاق یا فرش اتاق هموار میکنیم. اطفال را زیر آن پنهان مینمائیم. اطفال با شنیده موسیقی یا صدا در زیر شیت بشکل خزیدن بطرف صدا میروند. چون در عین زمان تعداد زیاد اطفال میتوانند در زیر شیت خزیده و بطرف صدا بروند، ازینرو فعالیت را میتوان بشکل مسابقوی پیشبرد. هدف ازین فعالیت تقویت استعداد حرکات ثقیله و استعداد تشخیص صدا میباشد.

موضوع 5 [بازی با سایه]

این موضوع زیادتیر با تقویت حس بینائی ارتباط میگیرد. چراغ نورافکن و پرده را آماده میسازیم. از عقب پرده،

به پرده روشنی افکنده، از همان عقب، سایه معلم یا شاگردان دیگر را بروی پرده می اندازیم. از اطفال که سایه را از مقابل پرده میبینند میپرسیم تابگویند که سایه از چه کسی است. و یا اینکه شخص مذکور در عقب پرده باید حرکتی را انجام دهد. از اطفال میپرسیم که چه حرکتی را انجام میدهند. هدف ازین فعالیت پرورش استعداد بینائی و قدرت تمرکز فکری میباشد.

[وضع و حالت اطفال]

درینجا وضع شاگردان صنف 2 را در موقع بازی [اوه، احتیاط کو!] و [سربالائی] بطور مختصر ذکر میکنیم.

در [اوه، احتیاط کو!]، قبل از شروع بازی، از 2 نفر شاگردان [عجله کو، عجله کو] [عجله کو قطی را باز من میخواهم بازی کنیم]. شنیده شد. وقتی شاگرد A را در قطی کش میکردند، شاگردان B و C [نمیترسی؟ آفرین، آفرین] میگفتند. شاگرد A با قناعت کامل لب پر خنده داشت. وقتی تعادل شاگردان برهم میخورد با هر دو دست از قطی محکم گرفته و از غلطیدن جلوگیری میکردند.

موقعیکه نوبت شاگرد C رسید، B که نوبتش تمام شده بود به C میگفت، [یکجائی سوار شویم! یکجائی نی!] و از C به یکجا سوار شدن دعوت نمود. در موقع که هر دو یکجائی سوار شده و قطی کش میشد، هر دو با شوق و ذوق زیاد صدای بلند از خوشی میکشیدند. وقتی رهنما [دیگر بس است، بازی را تمام میکنیم!] گفت، شاگردان اصرار داشتند که باز هم ببازی ادامه دهند و نمیخواستند که از قطی پائین شوند. در موضوع [سربالائی]، موقع که شاگرد A سرجه میخورد، شاگردان اطرافش [آفرین، آفرین] گفته تشویقش میکردند. وقتی نوبت شاگرد A تمام شد، شاگرد B میپرسید که [نترسید؟ درست بودی؟...]. شاگرد A در جوابش لبخند زد. در وقت نوبت شاگرد D، شاگرد C با صدای بلند تشویقش میکرد.

در موقع بالا شدن به سربالائی، شاگرد D بسختی و چار دست و پا بالا میشد، شاگرد B کف پای او را بطرف بالا فشار داده در بالا شدن کمکش میکرد.

[نتیجه]

در انواع فعالیتها شاگردان از آنها لذت بردند. هر گاهی که تعادلشان برهم میخورد، با هر دو دست محکم گرفته و از افتادن جلوگیری میکردند. گفته میتوانیم که فعالیتها با اساس اهداف برگزار شدند. بر علاوه

دربین تجربه توسط کلمات، « اظهار عقیده، تشویق، حمایت و پشتیبانی»، تغیر در سیما و قیافه، قول دادن، یکدیگر را تحسین و تشویق کردن بمراتب دیده شد.

ایننوع تشویق و تحسین باعث تحریک آموزش گردیده و لذت و خوشی که در آموزش دستجمعی احساس می‌گردد، محیط تدریس را لذت بخش می‌سازد. فعالیت یکجائی حس همکاری و تعاون را خلق نموده، باعث تحریک رقابت سالم می‌گردد. با شامل ساختن چنین وضع در تدریس، [موضوع] بیشتر فعالتر گردیده و بصورت عموم تعلیم و تربیه مؤثر صورت می‌گیرد.

گرچه در رهنمائی فعالیت‌های خودکفائی، رهنمائی انفرادی راتوصیه مینمایند، از تجربه فوق به این نتیجه میرسیم که نه تنها در رهنمائی فعالیت‌های خودکفائی، بلکه در همه فعالیت‌های تربیوی، اگر رهنمائی بطور دستجمعی صورت گیرد، مؤثرتر خواهد بود.

[illegible]

② روز سپورت (برگزاری سپورت و مراقبت از صحت)
روز سپورت یا در بهار (ماه های می و جون) و یا در خزان (ماه های سپتمبر و اکتوبر) برگزار میگردد.
روز سپورت یکی از برگزاریهای است که شاگردان بسیار به آن علاقمند استند. اکثر اوقات برگزاری آن را روز شنبه و یا یکشنبه که رخصتی است و والدین میتوانند در آن اشتراک کنند، انتخاب میکنند. وقت

برگزاری بصورت عموم از 9 صبح الی 2 بعد از ظهر میباشد. اکثراً از والدین تقاضا میشود که در آماده گی، غذای حاشت کمک و همکاری نمایند.

سیر علمی (مسافرت) - سیر علمی چند روزه
③ [سیر علمی]

سیر علمی نظر به هر دوره تعلیمی صورت گرفته و بصورت عموم از شهرهای تاریخی مثل کیوتو و نارا دیدن میکنند. اما درین اواخر شاگردان دوره ابتدائیه مکتب معلولین اوتسوکه، مربوط یونیورستی تسوکوبا، مدت 1-2 روز از دیزنی لند Disney Land، شاگردان دوره متوسطه 2-3 روز از اوکی ناوا Okinawa و شاگردان دوره عالی از هوکایدو Hokaido، برای 3-4 روز دیدن میکنند.

[آموزش در طبیعت و کنار ساحل Seaside school and Outdoor school]

در ماه های جون و جولای شاگردان را کنار ساحل ویا در طبیعت به سیر علمی میبرند. شهر هایکه از ساحل دوراند، پلان مسافرت تابستانی Summer camp و در زمستان پلان سکی را برای 2-3 روز طرح میکنند.

(9) تجارب کار > دیدن از جاهای صنعتی،
کاخانات و غیره <

در رهنمائی تدریس دوره عالی، در منطقه ویا
مکتب مربوطه با توجه به خصوصیات شاگردان، مسیر زندگی آنها و غیره باید چانس تجربه کار برای
شاگردان مهیا گردد. در مورد شغل ووظیفه باید گفت که آموزش کتاب درسی همراه با تجارب عملی
ترتیب داده شده است.

در مکاتب معلولین ذهنی در (دوره متوسطه) شغل- تدبیر منزل، در(دوره عالی) کارهای عملی در
شرایط واقعی، زندگی، بلان شده است.

(10) رهنمائی غذای مکتب

رهنمائی غذا عبارت از پرورش آداب و عادات پسندیده و مطلوب غذا بوده، در جمله فعالیتهای روزمره محسوب میگردد.

در دوره کودستان و ابتدائیه در مورد خوردن مقدار تعیین شده غذا و از بین بردن (خوش دارم و خوش ندارم)، استفاده از چوب غذاخوری، قاشق و پنجه و همچنان استفاده مناسب از (اشیای کمکی)، قادر ساختن اطفال برای خوردن توسط خودشان بدون کمک دیگران و غیره از اهداف غذای مکتب میباشد. آماده گی برای غذا، جمع کاری و پاککاری غذای پاشیده شده، پاککاری اطاق نان در جمله محتویات رهنمائی میباشد. در دوره متوسطه و عالی، بلانس غذائی و آداب غذا در جمله محتویات تغذیه میباشد.

3 ارزیابی

① سرآغاز

درین اواخر در عین مکتب، شاگردان دارای معلولیت های مختلف دوتائی و گوناگون به آموزش ادامه میدهند. به همین ترتیب در عین مکتب پروگرام تدریسی گوناگون ساخته میشود، از همین سبب میتود ارزیابی شاگردان هم انواع گوناگون دارد. درینجا اولاً در مورد مفهوم ارزیابی، ارتباط بین رهنمائی و ارزیابی هنگام فصل ارزیابی، میتود ارزیابی و مفکوره عمومی در باره ارزیابی، امتحانات سمستری، اطلاعات، ثبت و ریکارد رهنمائی و غیره صحبت میکنیم.

② هدف ارزیابی چیست

بصورت مختصر هدف ارزیابی قرار ذیل است.

- A. خود شاگردان در مورد پیشرفت و انکشاف خویش آگاهی حاصل نموده باعث تشویق بعدی آنها میگردد.
- B. معلمین در مورد میتود تدریس خویش آگاهی حاصل نموده در صورت ضرورت میتود خویش را تغییر میدهند.
- C. والدین در مورد رشد و انکشاف اطفال خویش اطلاع حاصل نموده و در مورد موضوعات و مسایل مربوط به آینده معلومات بدست میآورند.

③ ارتباط بین ارزیابی و رهنمائی

فعالیت های داخل مکتب عبارتند از تکرار پلان ← عمل ← ارزیابی. هدف آن تدریس و رهنمائی که بخاطر رشد و انکشاف شاگرد باشد ترتیب داده شده است. در موقع ساختن پلان رهنمائی اولتر از همه وضع و معلولیت شاگرد به اندازه کافی درک و در نظر گرفته میشود. بعد از آن به اساس پلان فوق، پلان رهنمائی انفرادی و محتویات رهنمائی، میتود تدریس و غیره ترتیب، و بعد از عملی ساختن آن ارزیابی صورت میگیرد. در ارزیابی، با در نظر داشت هدف، وضع تدریس ارزیابی میگردد. اگر در قسمت آموزش، شاگردان مشکلی دارند و یا آموزش از هدف دور باشد باید در مورد علت آن تغییر عقیده داده شود. باید گفت که در موقع نتیجه ناکام ارزیابی، علت آن نه تنها در شاگردان بلکه در پلان رهنمائی، میتود رهنمائی معلم، طرز تدریس و غیره میباشد و همه باید اصلاح گردد. از همین سبب رهنمائی و ارزیابی با هم ارتباط مستقیم دارد. اصول تعلیم و تربیه اطفال معلول بشکل سایکل ذیل: درک وضعیت (ارزیابی معاینات) ← تشکیل پلان رهنمائی ← عمل (اجرا) ← ارزیابی ← ترتیب پلان رهنمائی، ترتیب داده شده است.

④ میتود ارزیابی

بصورت عموم ارزیابی توسط امتحانات تحریری سمستر، (سوالاتیکه از طرف منبع تعیین و یا توسط خود معلم ساخته میشود)، امتحانات عملی، مشاهده، مصاحبه، کاردستی، کتابچه، راپور (کارخانگی) و غیره صورت میگیرد. اینکه در بین امتحانات فوق کدام یک آن دارای ارزش بالاتر است، نظر به خصوصیات فعالیت تربیوی و هدف ارزیابی فرق میکند.

⑤ ایام ارزیابی

ایام ارزیابی هم نظر به هدف ارزیابی تعیین میگردد. برای ساختن پلان رهنمائی، معاینات صحی در شروع هر سال تعلیمی صورت میگیرد. در ارتباط بت اهداف اموزس، وضع و شرایط آن را در نظر گرفته در آخر هر یونت یا در وسط و آخر هر سمستر امتحانات تحریری اخذ و ارزیابی میگردد. در ارزیابی، مشاهده هر ساعت درسی و مشاهده روزمره نیز رول دارد. اطلاعاتیکه از طریق مشاهده و مصاحبه بدست میآید نسبت به امتحانات تحریری سمستری مفیدتر است.

⑥ چه کسی باید ارزیابی کند

ارزیابی تنها توسط معلم صورت نمیگیرد. ارزیابی توسط خود شاگرد و یا توسط همصنفان، توسط والدین و یا توسط اهالی منطقه که اکثراً در فعالیت های تربیوی مکتب اشتراک میکنند صورت میگیرد. ارزیابی توسط خود شاگرد طوری است که شاگرد میل و اراده خود را در ارتباط با آموش ارزیابی میکند. همچنان قبول کردن ارزیابی از طرف دیگران را در خود تقویه و اینکه، استعدادهای خود را درک کرده میتواند یا نه، و غیره. ازین نگاه ارزیابی خویشتن بسیار موضوع مفید و عمده میباشد.

⑦ ارتباطات امتحانات سمستری- ریکارد ارزیابی

نتیجه اطلاعاتیکه از مشاهده روزانه و امتحانات سمستری حاصل میگردد، در هر سمستر بشکل اطلاعاتنامه ترتیب و ارزیابی میگردد. بعداً در آخر هر سال تعلیمی بر علاوه اطلاعاتنامه هر سمستر به اساس محتویات اطلاعات دیگر، هر شاگرد بصورت جداگانه بطور همگانی ارزیابی میگردند. این بخش را بنام ریکارد رهنمائی یاد میکنند.

ریکارد رهنمائی عباتست از ارزیابی نتایج امتحانات سمستری، مشاهده و مصاحبه روزانه بصورت مفصل- ارزیابی هر سمستر- ریکارد ارزیابی همگانی یکساله.

(2) امتحانات سمستری

① امتحانات سمستری چه وقت برگزار میگردد.

در مورد دوره متوسطه و عالی باید گفت که امتحانات وسط سمستر و آخر سمستر در راپور اطلاعات برگزاریهی مکتب درج است. بصورت عموم امتحانات وسط سمستر اول در آخر ماه می، امتحان آخر سمستر در آخر ماه جون تا اوایل ماه جولای، امتحان وسط سمستر دوم در آخر ماه اکتبر، امتحان آخر سمستر در آخر ماه نوامبر و اوایل دسیمبر، امتحان آخر سمستر سوم در آخر ماه فیروری و اوایل مارچ اخذ میگردد. هر امتحان حدود یک هفته رادبر میگیرد. در امتحان ضرور نیست که تمام مضامین شامل باشد. نظر به فیصله معلم مضامین امتحانات تعیین میگردد. در مورد امتحانات آخر سمستر باید گفت که هفته امتحانات را بنام پروگرام مخصوص ترتیب داده، مضامین تخنیک و شیوه و فن تخنیک شامل امتحان نیست. امتحان مضامین دیگر عملی اخذ میگردد.

② نکاتیکه باید در موقع برگزاری امتحانات سمستری در نظر گرفت

گرچه سوالات امتحانات را اکثراً معلم مضمون ترتیب میدهد، اما شاگردانیکه از قسمت دست فلج اند نوشتن برایشان مشکل است، شاگردانیکه حس بینائی شان خیلی ضعیف است و ضرورت به حروف بسیار بزرگتر و فاصله وسیعتر بین حروف دارند، در چنین حالت در بسیاری از امتحانات معلمین جواب لفظی شاگردان را خودشان مینویسد و یا توسط کامپیوتر درج مینمایند. در موقع برگشت پارچه های امتحانات، در صورت جوابات بی ربط مصاحبه صورت میگیرد.

نتیجه امتحانات سمستری بشکل اطلاعاتنامه راپور داده میشود.

(3) اطلاعاتنامه

① اطلاعاتنامه چیست

فرستادن اطلاعات از طرف مکتب به خانواده شاگرد.
اطلاعنامه از نگاه قانون شکل و ساختمان مخصوص نداشته، محتویات و شکل آن نظر به مکاتب یک شهر یا منطقه فرق میکند.

② مفهوم اطلاعنامه برای والدین

اطلاعنامه نه تنها برای شاگردان مایه تشویق و کوشش بعدی میگردد بلکه والدین نیز از وضع رشد و انکشاف اطفالشان، وضع تدریس و رهنمائی در مکتب اطلاع حاصل مینمایند. اطلاعنامه ارتباطی است بین فامیل و مکتب، و وسیله ایست که اطلاع ارزیابی آموزش هر سمستر شاگرد را به فامیلش میرساند.

③ اطلاعنامه از نگاه محتویات و اندازه آن

اطلاعنامه و ریکارد ارزیابی با هم فرق دارد. ریکارد ارزیابی را اساس قرار داده، اطلاعنامه را ترتیب میدهند. ریکارد ارزیابی در جمله سوابق باقی میماند.

④ ترتیب اطلاعنامه هر صنف و طرز ارزیابی آن

اطلاعنامه بترتیب ذیل تهیه و ارزیابی میگردد.

A. در مورد ریکارد آموزش هر مضمون، ارزیابی آموزش در ارتباط با اهداف پلان رهنمائی حتمی میباشد نه نسبی.

B. در مورد شرایط مخصوص آموزش هر مضمون با در نظر داشت اهداف پلان رهنمائی انفرادی، ارزیابی با در نظر داشت شرایط وضع [قناعت بخش] را A، [تقریباً قناعت بخش] را B، [متوسط] را C درجه بندی میکنند.

C. ارزیابی اهداف پلان رهنمائی انفرادی، [قناعت بخش را که بلند ترین نمره است] را 5، [تقریباً قناعت بخش]

را 4، [متوسط] را 3 [باید کوشید] را 2 و [باید زیاد کوشید] را 1 نمره گزاری میکنند.

D. فعالیتها مانند فعالیتهای مخصوص، فعالیتهای همگانی، فعالیتهای دستجمعی و مضامین مانند مورالوژی و غیره

[قناعت بخش] را ○ ارزیابی میکنند.

E. در مورد ریکارد فعالیتهای مخصوص با در نظر داشت اهداف محتویات آن که فعالیتهای شاگردان است،

[قناعت بخش] شناخته شده و ○ داده میشود.

⑤ طرز ساختن اطلاعنامه

اطلاعنامه را اکثراً توسط کامپیوتر میسازند.

اولاً هر معلم نتیجه ارزیابی مضمون خود را در کامپیوتر درج و ارزیابی توسط جملات و غیره را نیز تکمیل و در کامپیوتر درج مینماید. بعداً نگران صنف نتیجه ارزیابی مضمون خود، حاضری و غیرحاضری، ارزیابی فعالیتهای مخصوص، را ثبت کامپیوتر مینماید. در آخر نگران صنف بصورت عموم همه ساحات آنرا با غلطی های املائی و انشائی را چک و بررسی نموده و اطلاعنامه را در دو طرف کاغذ A 4 چاپ و توسط خود شاگردان به والدین میسپارند.

4 مواد درسی- وسایل درسی

در ارتباط با تعلیم و تربیه معلولین، برای اینکه شاگردان موضوع محتویات درسی را بخوبی و اسانی یاد بگیرند، ضرورت به مواد و وسایل درسی احساس میگردد. در قسمت شاگردان ابتدائیه و متوسطه، کتاب درسی در جمله مواد درسی محسوب میگردد. برعلاوه کتاب درسی برای مؤثر ساختن تدریس و رهنمائی از مواد و وسایل دیگری نیز استفاده بعمل میآید. درین اواخر گرچه در قسمت تعلیم و تربیه از کامپیوتر زیاد استفاده میگردد، اما اهمیت و مؤثریت وسایل درسی ساخت دست معلم را نباید فراموش کرد.

(1) کتاب درسی

① انتخاب کتاب درسی

قرار ماده 21 قانون تعلیم و تربیه مکتب، کتاب درسی باید بحیث مواد عمده درسی مورد استفاده قرار گیرد. بر علاوه طبق قانون تعلیم و تربیه اجباری، کتاب درسی و تمام ضمیمه های تحریری آن بدون قید و شرط و رایگان در اختیار شاگردان قرار داده شود.

② مصارف کتاب درسی

در دوره تعلیم و تربیه اجباری مصارف کتب درسی بدون قید و شرط از طرف دولت پرداخته میشود. از همین سبب در مکاتب ابتدائیه و متوسطه دولتی مستقیماً از طرف دولت، و در مکاتب نیمه دولتی و شخصی اولاً کتب درسی از طرف منابع صلاحیتدار در اختیار بوردهای تعلیمی همان مناطق قرار داده شده و از آنجا به مکاتب طور رایگان توزیع میگردد.

③ کتب درسی نابینایان، ناشنوایان و معلولین دیگر

[انواع کتب درسی]

بصورت عموم کتب که از طرف وزارت معارف جاپان رسماً تصویب گردیده مورد استفاده قرار میگیرد. در مکاتب نابینایان، ناشنوایان و معلولین دیگر کتب که از طرف وزارت معارف تصویب گردیده تقاضا برای آن خیلی کم است. به نسبت کم بودن تقاضا برای شرکت چاپ منفعت ندارد. از همین سبب در مکاتب معلولین از کتابهای تألیف شده وزارت معارف استفاده میگردد. کتابهایی که از طرف وزارت معارف چاپ میگردد انواع آن خیلی کم و جوابگوی خواسته های مکاتب مذکور نمیشود. نظر به ماده 107 قانون تعلیم و تربیه مکتب، بر علاوه کتب درسی وزارت معارف، از ضمیمه های کتابهای مصور و غیره کتب عادی در آن علاوه میگردد.

[کتب درسی مکاتب نابینایان]

اساس و منبع کتابهایی که توسط خط بریل نوشته و یا ترجمه شده اند همه آن به اساس کتبی که از طرف وزارت معارف جاپان تألیف شده ساخته شده است. کتب که از طرف وزارت معارف تألیف گردیده، برای دوره ابتدائیه عبارت از لسان جاپانی، اجتماعیات، حساب، ساینس و برای دوره متوسطه لسان جاپانی، اجتماعیات (جغرافیه، تاریخ، اجتماع و مردم)، ریاضی، ساینس (قسمت 1)، ساینس (قسمت 2) و انگلیسی میباشد. بر علاوه ضمیمه هایی که با خط بریل نوشته و تهیه گردیده، مثل نقشه، موزیک، کتاب آلات موسیقی و نوت موسیقی، حفظ الصحه، تخنیک، تدبیر منزل و غیره که در چاپخانه های عامه طبع گردیده اند استفاده میگردد.

[کتب درسی مکاتب ناشنوایان]

کتب درسی مکاتب ناشنوایان مانند کتب درسی دوره ابتدائیه، متوسطه و عالی مکاتب عادی بوده و در هر 4 سال یکبار تجدید میگردد. در دوره ابتدائیه تدریس زبان و موزیک [لسان مادری]، [موزیک] و در دوره متوسطه [لسان مادری] طبق کتب تصویب شده وزارت معارف تهیه و طبع میگردد.

[کتب درسی مکاتب معلولین عقب مانده گی ذهنی]

در مکاتب معلولین عقب مانده گی ذهنی بصورت عموم از کتب تألیف وزارت معارف و یا از کتب مصور و ضمیمه های دیگر استفاده بعمل میآید. در دوره ابتدائیه کتب [لسان]، [حساب] و [موزیک]، در دوره متوسطه [لسان]، [ریاضی] و [موزیک] از طرف وزارت معارف طبع میگردد. محتویات کتاب درسی هر مضمون به اساس اساسات رهنمای تدریس تهیه و توسط علامه ☆ درجه بندی میگردد. مثلاً [لسان مادری ☆] [لسان مادری ☆ ☆] [لسان مادری ☆ ☆ ☆] [لسان مادری ☆ ☆ ☆ ☆] و غیره.

(2) مواد درسی- وسایل درسی

مواد درسی عبارت از مصالح و یا موادیست که رابط مستقیم با اهداف تعلیم و تربیه و انکشاف ورشد اطفال دارد. وسایل درسی عبارتست از طریقه و میتود. اما چون تشخیص و فرق بین این هردو مشکل است بنام [مواد و وسایل درسی] یاد میگردد.

در تعلیم و تربیه اطفال معلول برای بلند بردن تأثیر تدریس و رهنمائی باید وضع و حالت هر شاگرد، وضع رشد و انکشاف، علاقه و توجه به مسایل آموزشی و غیره شاگرد را در نظر گرفته در ساختن مواد و وسایل درسی که به وضع هر شاگرد موافق باشد نوع آوری صورت گیرد.

① وسایل و مواد درسی که در بازار در

دسترس قرار میگیرد

در ارتباط با تعلیم و تربیه اطفال معلول، از سالهای قبل برای بلند بردن سطح آموزش در ساختن وسایل و مواد درسی نوع آوریهای زیاد صورت گرفته است. از آنجمله یکی هم آله ایست که

توسط Maria Montessori

ماریا منتیسوری ایتالوی اختراع و برای فعال ساختن حواس و کار و عمل اطفال معلول بکار میرود. این آله شکل تجارتي را بخود گرفته و در بازار به آسانی در

دسترس قرار گرفته میتواند. در بین وسایل درسی مونتیسوری مشهورترین آن " سلندر Cylinder " است. شکل 1 طفلی را در حالت استفاده از آله متذکره نشان میدهد.

② وسایل و مواد درسی ساخت دست

. در مکاتب نابینایان، ناشنوایان و معلولین دیگر وسایل و مواد درسی را باید نظر به وضع و حالت شاگردان توسعه داده و تهیه نمایند.

وسایل درسی نظر به اهداف و دلایل مختلف تهیه میگردد. بطور مثال در قسمت رهنمائی شاگردان معلولیت عقب مانده گی ذهنی، توضیحات معلم اکثراً درک شده نمیتواند. برای شاگردانیکه قوه تمرکز فکری ضعیف دارند استفاده از " تیاتر کاغذی Panel Theater " درس را مؤثرتر میسازد. شکل 2 . ساختن تیاتر کاغذی خیلی ساده است. بالای یک تخته به اندازه مناسب، یک پارچه تکه فلینی را وصل نموده و بروی آن اشکال مختلف رسم شده را می چسبانیم. محتویات آن نظر به موضوع تدریس و جلب توجه شاگرد رسامی رنگه شده و مورد استفاده قرار داده میشود.

استفاده از " تیاتر کاغذی Panel Theater "

③ توسعه و نوع آوری در مواد و وسایل درسی

در قسمت توسعه و نوع آوری در مواد و وسایل درسی، درک خصوصیات شاگردان بسیار مهم است. بر علاوه باید موادی باشد که علاقه و توجه شاگرد را جلب و حس فعالیت را در آنها تحریک نماید. در موقع ساختن مواد و وسایل درسی نکاتی که باید به آن توجه شود: A. باید بسیار امن و مطمئن باشد.

- B. مستحکم و به آسانی قابل استفاده باشد.
C. از مواد ساده و در دست داشته استفاده شود.

5 رهنمائی اطفال خودگرا

(1) عقیده رهنمائی

خودگرایی در اثر DSM-IV ، (1) مشکل داشتن در قایم کردن ارتباطات و تماس مؤفانه با دیگران، (2) افاده نتوانستن اهداف و نیت خود را بدیگران، (3). داشتن محدودیت در حرکات، علاقه و فعالیت و مرور و تکرار آن. اکثراً از روی این سه مشخصه میتوان شخص خودگرا را تشخیص داد. در رهنمائی اطفال خودگرا باید خصوصیات فوق به اندازه کافی در ک گردیده و رهنمائی شروع گردد. بطور مثال رهنما باید بداند که چه چیز باعث گردیده تا طفل خود گرا خود و یا دیگران را صدمه میرساند، و یا عمل و رفتار نامناسب از او سر میزند. رهنما نباید وضع ظاهر حرکات و اعمال طفل خودگرا را در نظر بگیرد، و نباید او را سرزنش و ملامت کرد. رهنما باید علت حرکات و اعمال نامناسب او را دقیقاً بررسی نماید. زیرا دانستن آن در ارتباط با رهنمائی خیلی مهم میباشد.

یکی از علتیکه حرکات و اعمال نامناسب از طفل خودگرا سر میزند اینست که [افهام و تفهیم] بصورت مؤفانه پیش نمیرود. از همین سبب از شخص خودگرا، بعضاً نسبت به سن واقعی اش حرکات طفلانه تری از او سر میزند. این بخاطری است که وقتی هدف و اراده او درک نمیگردد، او نمیداند که در مقابل انگیزه و عکس العمل محیط اطرافش چگونه سازش نماید. ازین نگاه هم در وضع بی ثبات روانی قرار میگیرد. کسانیکه با آموزش چنین اطفال سرو کار دارند، اگر حرکات و اعمال نامناسب از او میبینند، برای دریافت علت آن باید به طریقه های مختلف متوسل گردند. مثلاً (مشاهده حرکات و رفتار روزانه او، تبادل اطلاعات با والدین، بررسی معاینات لازمه مختلف) و غیره را دیده و درمورد رهنمائی تصمیم گرفته شود. همچنان امکان دارد که بخاطر آوردن خاطرات گذشته از طفل خودگرا عمل نامناسب سرزند. در چنین حالت معلم نباید به یکباره گی او را اصلاح نماید. بلکه اولاً احساس او را درک نموده و در طول مدت دراز، به اهستگی و به شکل دوامدار به وارد کردن تغییر در وضع او بپردازد. طفل خودگرا طریقه درستی برای کمیونیکشن ندارد ازین سبب افهام و تفهیم مناسب صورت نگرفته و مشکل بمیان میآید. اما باید بخاطر داشت که طریقه کمیونیکشن نظر به هر طفل فرق میکند از همین سبب رهنمائی باید بصورت انفرادی انجام داده شود. در ذیل مثالی مشخصی از یک رهنمای را ذکر میکنیم. در مورد یکی از اطفال خودگرا که معلولیت عقب مانده گی ذهنی نیز داشته و مکرراً خود و دیگران را صدمه میرساند. جمع آوری اطلاعات در مورد رفتار و حرکات او:

- ① کسب اطلاعات از طریق تماس با والدین و مراجع مربوطه دیگر.
- ② بررسی شرایط محیط مکتب [چه وقت] [در چه حالت] حرکت نامناسب از او سرزد.

③ بررسی نتایج تست PEP-R

1. در اثربرسی ① و ② نتیج ذیل بدست آمد:
A. سخنان جانب مقابل را درک کرده نمیتواند.
B. هدف و اراده خود را بدیگران انتقال داده نمیتواند.

[نکاتیکه در موقع رهنمائی باید به آن توجه شود]

یکی از علت حرکات نامناسب اینست افهام و تفهیم مناسب صورت گرفته نمیتواند. در زندگی روزمره حرکات و عکس العمل های زیادی موجود است که طفل خودگرا نمیداند با کدام آن بسازد. در چنین حالت باید ساعت رهنمائی انفرادی تعیین شده و با استفاده از کارتها و طریقه های مختلف کمیونیکشن ، با افهام و تفهیم عادت کند.

در موقع آموزش 5 نکته ذیل را باید در نظر گرفت.

1. در موقع صحبت باید خیلی آهسته، با استفاده از جملات کوتاه، صدای ملایم صحبت شود و محیطی خلق گردد که طفل احساس آرامش کند.
2. طفل باید احساس کند که هدف و ارده او توسط معلم درک گردیده است.
3. از اشارات، ادا ها، رسم، عکس، تصویر و سمبولها، بحیث وسیله کمیونیکشن استفاده شود.

4. در موقع تدریس (کلمات و زبان)، بحیث مواد درسی از همان اشکال، سمبول و یا اشاراتیکه در تست PEP-R نتایج بلندتر را گرفته استفاده شود.
5. در موقع تدریس معلم نباید یکطرفه در مورد همه موضوعات تصمیم گرفته و امر ونهی کند.

[مشکلات و توجه]

موضوع رنگ آمیزی (اشارات و ادا ها- درک نام رنگها)

①

بالای طفلی که در خوردوریزه کاری مهارت داشت عمل رنگ آمیزی اجرا شد. رنگ آمیزی در یک فضای درک متقابل صورت گرفت. طفل با استفاده از اشارات و اداها

نام رنگها را درک نموده و رنگ آمیزی را تکمیل کرد.

یک قسمتی از افهام و تفهیم با طفل در قسمت رنگ آمیزی آموزش رنگ و صدا

معلم	طفل
پارسل را گرفته [سبز است نه!] و در مقابل طفل توسط اشاره انرا ادا میکند.	پارسل مورد علاقه خود را انتخاب و از معلم تقاضا میکند که رنگآمیزی کند.
رسم را رنگه میکند.	اشارات معلم را تقلید میکند.
پارسل را به طفل داده [رنگ آمیزی میکنی؟]	رسم رنگ آمیزی شده را دیده از خوشی جست و خیز میزند.
[کدام رنگ را انتخاب میکنی؟]	پارسل را گرفته و رنگ آمیزی میکند. وقتی یک قسمت آن تمام شد، پارسل دیگر را انتخاب میکند.
[سرخ است نه؟ (لفظی)] گفته، اشارات و ادا های طفل را تقلید میکند.	[اشارات چشم و غیره] با لبخند پارسل را به معلم میدهد.
	چشمانش از خوشی برق زده و جست و خیز میزند.

② کارتهای عکسدار اشیا ویا مواد خوراکه (درک کلمات از طریق شنیدن)
 کارتهای عکسدار را که اشیا ویا مواد خوراکه مورد علاقه اطفال در آن چاپ گردیده است تهیه نموده و برای آموزش کلمات از آن استفاده گردد. (بطور مثال: بالای میز تعداد زیاد کارتها را میگزارند. وقتی معلم، [آش] میگوید، طفل از بین کارتها، کارت مذکور را جستجو نموده بر میدارد.
 در صورتیکه شاگرد کارت را اشتباه بردارد، معلم نباید به شاگرد بگوید که اشتباه کردی. بلکه او را بشکل دیگری رهنمائی. مثلاً [این کارتی که برداشتی مکرونی است.] و غیره گفته شاگرد را رهنمائی کند. بعضاً امکان دارد که شاگرد کند تنها کارت همان خوردنیهای را که خودش خوش دارد بردارد.

اما هیچوقت به شاگرد گفته نشود که غلط است یا اشتباه کردی، و باید غلطی او را نادیده بگیرد
 شاگرد وقتی از طرف معلم تشویق شد احساس خوشی نموده و به آموزش علاقمند میگردد.

[نتیجه]

در آموزش انفرادی بین معلم شاگرد (طفل)، طفل قادر به نظم و ترتیب کلمات، اشارات و ادا های ضروری زندگی میگردد. بر علاوه شاگرد به اشاره بیکی از کارتها، [معلم صاحب! این چیست؟] پرسیده و عمل فعالانه را انجام داد. بطفل از موقع سوال کردن احساس آرامش دست داد.
 در صحنه زندگی روزانه، در مورد آموزش مسایل، استفاده از کلمه و یا اشارات، اداها دیده شد. بطور مثال، در ساعت قبل از غذا، طفل از منیوی غذا، خوردنی مورد علاقه خود را نشان داده و نام آنرا صدا کرد. همچنان، در بین تقسیم اوقات روزانه میخواست بداند که ساعت بعدی کدام مضمون اجرا خواهد شد. وقتی طفل خودگرا موفق شد که هدف خود را به دیگران بفهماند، و وقتی فهمید که دیگران هدف و اراده او را درک کرده اند از جرات و ضرر رسانیدن بخودش و دیگران میکاهد.

[نظریه]

وقتی طفل بتواند هدف خویش را بپذیران افاده نموده و در مقابل درک کند که جانب مقابل چه هدف دارد، رفتار و حرکات ناموافق او تقلیل مییابد. موضوع مهم اینست که در صحنه آموزش انفرادی و زندگی واقعی روزانه، معلم مسایلی را که طفل میخواست افاده کند درک نمود، و موضوعاتی که معلم میخواست به طفل برساند، طفل آنرا درک کرد.
 از همان مرحله ای که معلم با طفل روبرو شد تا زمانی که آنها توانستند بر مشکلات خویش فائق آیند چند ماه را در بر گرفت. اما در صورت اتفاق افتادن حرکت غیر موافق باز هم طفل نزد کسی که او را با خود نزدیک احساس میکرد یعنی معلم، رفته و در مورد ناراحتی خویش با او صحبت میکرد. این تغییری بود که در طفل خودگرا مشاهده گردید.